Ч. 116 (14.947). Львів, неділя 29. травня 1938. Oplata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060. — Банку Чеських Леґіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
четвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Полк. Евген Коновалець убитий?

У пятницю вечором, після замкнення вчорашнього числа, дістали ми з Ротердаму телеграму такого змісту:

„Полк. Евген Коновалець згинув від бомби чекіста в Ротердамі 23. травня. Пані Коновальцева розпізнала тіло свого чоловіка. УПС (Українська Пресова Служба).

Цю вістку дістала наша Редакція також телефонічно зза кордону від якогось анонімового інформатора ще вчора вночі. Крім того подало її в суботу рано берлінське радіо, покликуючись на Українську Пресову Службу.

•

У цій справі закордонна преса принесла деякі подробиці.

„Последнія Новости" з 25. ц. м. пишуть:

„У центрі Ротердаму коло біржі, що є тепер у будові, дійшло до загадкового вибуху. Недалеко найдено змасакроване тіло якогось німецького громадянина, кількох прохожих ранено.

Є підозріння міркувати, що убитий німець пустив або кинув бомбу. Один з легко ранених, голяндець Тибер, припускає, що замах був спрямований проти нього. Тибера недавно арештували були в Німеччині як підозрілого у шпигунстві, опісля звільнили.

У кишені вбитого найдено пашпорт на імя ЙОЗЕФА НОВАКА. Поліція міркує, що документ сфальшований.

У цій справі переслухують якогось Бору. Його зізнання потверджують здогад, що тут іде про шпигунство."

„Ноєс Вінер Журналь" подає:

„Ротердамські слідчі органи зберігають мовчанку у справі загадкової експльозії. Дотепер відомо хіба стільки, що при вбитому найшли чеський пашпорт на імя НОВАКА. Тепер поліція намагається ствердити, чи вбитий є ідентичний з власником пашпорту.

При вбитому найшли чимало готелевих рахунків з ріжних европейських столиць. Голяндська преса міркує, що він був членом міжнародньої терористичної організації з осідком у Празі. Зрештою первісний здогад, що це большевицька справа, видається щораз то більше правдоподібний.

Поліція арештувала якогось чоловіка, якого в понеділок рано бачили в товаристві Новака."

• • •

У хвилині, коли віддаємо цю вістку до друку (год. 5. попол.) найближча родина Коновальців у Львові, не дістала ще ніякої, безпосередньої вістки від дружини полк. Коновальця. Тому подаємо вище наведену вістку, тимбільше, що ввесь опис атентату на вулицях Ротердаму і вістка, яка прийшла до нашої редакції, дуже таємнича

Греко-католик може бути поляком — римо-католикові не вільно бути українцем?

Львів, 28. травня 1938.

Заявляємо на самому вступі, що не будемо наводити статистичних даних. На столі перед нами „Мали Рочнік Статистични 1937", 4 книжечки українських Статистичних Річників включно з останнім Статистичним Річником за рр. 1936. і 1937 (появився кілька днів тому), кілька чисел варшавського журналу „Справи Народосьцьове" зі статтями Крисінського, що аналізує переписи населення із 1921. і 1931. року, врешті книжечка проф. Кубійовича „Територія і людність українських земель". Тієї літератури зовсім досить, щоб мати повний хаос: у голові і на папері. Хаос найріжнороднійших чисел про ту саму справу. Кожна цифра підлягає сумнівам, кожну з них інший статистик оспорює в найпалкіший спосіб. Не підлягає сумнівові тільки одна безспірна правда: нема взагалі вірної і достовірної статистики греко-католиків поляків та римо-католиків українців у Польщі.

Той стан доволяє теж на зовсім непристойні герці таких „фахових" часописів, як „Поляк Греко-Католік": анонімної рептильки яка не тільки нараховує таких поляків на сотні тисяч душ, але й найбільш плюгавим тоном висловлюється про греко-католицький клир та саму греко-католицьку Церкву! Відома річ: згідно з офіціяльною статистикою наприклад у такому перемиському повіті що третій греко-католик — поляк, так само, як у 1931. році появилось раптом у галицьких селах безліч русинів поруч із українцями, так, що колиб мешканці тих сіл і повітів взяли собі той поділ до серця, то прийшлоб мабуть до братовбивчої війни за „самоозначення".

І саме тому, що писана статистика така пливка і фантастична, саме тому, що самі польські вчені ріжних політичних напрямків отверто квестіонують наукову стійкість офіціяльної статистики населення у рубриках „національність" та „віроісповідання", на перший плян пробивається не теоретичний спір науковців та публіцистів, а життєва практика. До тої життєвої практики належить однаково процес польонізації, якій безумовно підпадає поважний відсоток українського елементу по містах (хоч одночасно відсоток українського міського населення в Га-

Повстання курдів ще нездавлене.

Частина курдів ще дальше борониться в недоступних горах і не хоче піддатися. Весною турецькі війська знову розвинули операції проти повстанців

Турецький уряд виселює курдів до середущої та північної Туреччини, їхні землі конфіскує або розділює між турецьких кольоністів.

—o—

Провідник мексиканських повстанців попав у полон?

З американсько-мексиканського пограниччя наспіла вістка, що **урядові війська взяли в полон ген. Седілля.**

Передтим мексиканське міністерство оборони повідомило, що кольона урядової кінноти нечайно зблизилась до гасієнди Ель Зензонтле, де був ґен. Седільо. В останній хвилині втік він літаком, що був недалеко гасієнди.

Не залишай воза без надзору!

личині наслідком присліпшеного напливу зі сіл постійно росте!), — до життєвих справ належать щоденні спори українців-латинників на західних окраїнах української етнічної території у Польщі — на Холмщині та Ярославщині-Ланцутщині, врешті до категорії тих прикрих і складних справ належить нинішня „метрикальна війна“, яка зрештою серед істнуючих реальних обставин має односторонній характер: в останніх часах у самому тільки „Ділі“ було безліч звісток, як то у ріжних деканатах перевіркою метрикальних книг займаються вже посторунковї.

Джерела явища римо-католиків українців та греко-католиків поляків аж надто відомі. Вони сягають до найдавніших часів історії цієї землі, а кожний період насилення релігійного чи політичного спору підсилював віроісповідний та національно-політичний хаос. Новітні часи не можуть приймати середневічньої засади „куюс реґіо, еюс реліґіо“ і тому та засада приймає сьогодні тільки форми „місійної“ діяльности Гриньок або згаданої „метрикальної коректури“ в Галичині.

Найбільшою причиною віроісповідно-національного хаосу, одночасно причиною неодної родинної трагедії, були і є мішані подружжя. Але й тому ніякий закон та ніяка адміністраційна акція того явища не всилі усунути: там, де в гру входить совість одиниці, її релігійні почування та всі ті мотиви, що парують людей, — найбільший ригор іззовні безсильний. Цю справу регулює само життя. І так нема сумніву, що нині щораз менше таких одиниць, які почувалиб себе греко-католиками, та ще й практикуючими релігійними людьми, й одночасно були польськими патріотами. Хоч утотожнювання віроісповідання з національністю цілком нісенітне і за кордоном ніде невустрічне, проте самі поляки так страшенне і на кожному кроці ідентифікують греко-католицизм з українством, з усіми практичними наслідками для власника „гр.-кат.“, що просто важко уявити собі тих польських патріотів, які булиб аж такі вірні греко-католицизмові, щоб не змінити обряду! Фактом є, що греко-католицька Церква, як організація вірних, відіграла історичну ролю в українському національному відродженні і далі грає поважну ролю в національному житті українського народу (хоч її вороги цю ролю свідомо перебільшують, імпутуючи Церкві річи, з якими вона не має нічого спільного). Так само патріотичний і суспільно надзвичайно активний польський клир. Воно і впливає на ще більшу диференціяцію: по одному боці греко-католицизм та українство, по другому — римо-католицизм і польськість. А проте традиція та привязання до цінностей своїх батьків і внутрішні душевні спонуки, які не підлягають ніякій дефініції, вищі понад усі огляди. І тому вони втримують при римо-католицизмі тисячі-тисячі громадян, які почувають себе українцями. Не тільки релігія, але навіть буденна мова не є ще точним критерієм національности. Адже знаємо села в Ярославщині чи на Холмщині, де селяни говорять по польськи і в польській мові обурюються, що їх називають поляками.

Факт, що в селі Чижикові під Львовом 39 римо-католиків перейшло на грекокатолицизм тому, що вони свідомі українці і трималися досі римо-католицького обряду, але рішилися покинути його, бо стрічалися вічно з докорами і прикрощами від поляків, які не розуміли, що можна бути і римо-католиком і українцем, — факт надзвичайно знаменний. Він має свою голосну мову передовсім як яскравий і безспірний доказ на істнування поважної частини українських патріотів, що належать до римо-католицької Церкви, іншими словами, на істнування т. зв. латинників. Латинники — це явище, що його польська сторона у життевій практиці не признає та українська — на превеликий жаль — легковажить. Відсутність української культурної діяльности саме серед отих латинників та взагалі замале підкреслювання національно-культурної спільноти греко-католиків українців з отими українцями римо-католиками є підложжям під ріжні трагедії одиниць і цілих родин, привязаних і до свого обряду і до свого народу.

Трагедія чижиківських селян кидає яскраве світло на ті методи, що їх бачимо на ріжних інших відтинках. Недавно звертали ми увагу на специфічний підхід польських націоналістичних часописів: коли поляки кажуть про себе, що вони націоналісти, то це все в порядку, коли українець називає себе націоналістом, то це значить, що він є членом терористичної протидержавної ОУН і тому він немов автоматично — кандидат до криміналу. Коли кількадесять тисяч поляків у Чехословаччині домагається автономії від чехів, то це в порядку і з цього приводу знімається навіть крик у цілому світі. Але коли кілька мілюнів українців у Польщі зголошує свої претенсії до автономії, то це „німецький диктат“ і мало не протидержавний виступ, проти якого навіть ультра-ліберали з „Політики“ вважають своїм патріотичним обовязком застерегтися.

Поляки раз-у-раз кричать про своїх земляків греко-католиків. Крайня пора повести зорганізовану акцію в обороні національно-релігійних прав українців римо-католиків. Ми не займаємось душехватством і не тужимо за переходом на греко-католицизм усіх тих, які почувають себе українцями та хотять залишитись вірними римо-католицькій Церкві. Нехай залишаються їй вірними, але хай через те не будуть наражені на прикрощі за свої національні почування. І тому мусимо актуалізувати справу — українських римо-католицьких духовників, українських проповідей і додаткових богослужень для українців римо-католицького віроісповідання!

ік.

Si vis pacem — para bellum!

Cesko-Slovensko чи Cesko-Nemecko?

А колиб так дійсно одного гарного дня, а властиво одної темної ночі...

Гітлер любить вилежуватися ранком у ліжку, а діє звичайно вночі (читайте англійського „летючого“ журналіста“ Ворд Прайса) або пізним вечором. Отже колиб так одної темної ночі...

„Велика Німеччина“ має тепер 50 великих боєвих одиниць: 36 піхотних дивізій (у тому числі 5 змоторизованих), одну бриґаду кавалерії та кілька панцирних дивізій. Найвище число дотеперішньої дивізії було 36, алеж у Відні гуляють від аншлюсу вояки з цифрою 44 на військових відзнаках. Хто знав „австрійський“ Відень мусить знати, що колишня 44-та була колись славна перша віденська дивізія. Та Відень став лише містом великого краю, його армія частиною велико-німецької збройної сили, а що 44—36=8, звідси висновок ясний: Гітлер, так як сказав 20. лютого в Райхстагу, покличе хіба вже тепер ще сім нових дивізій піхоти. Нові пляни вимагають нових засобів!

Скільки бомбових моторів може піднятися з Райху на Чехословаччину — важко сказати точно. Ріжні ріжно про це кажуть. Факт, що піднятися може стільки, що ніч настане в білий день, літаки закриють сонце, а „злата Прага“ здригнеться в основах.

Але до того ще покищо далеко; може навіть недалеко, але не так легко. Прага знає не гірше від Берліна, що робити, Прага не втратила голови, чейже не дурно кажуть: Бенеш є масоном дуже високої кляси.

Хай там з тими масонами буде як хоче, але треба сказати правду: в такій ситуації, яка витворилась тепер для Праги — неодна будь[...] держава давно вже втратила би на її місці голову. А може й... територію.

А по чехах цього не видно. Може вдають, може скривають слабощі глибоко в душах, але справді назверх тримають себе бадьоро. Зрештою молоді старшини в червоних штанах казали отверто: по наших трупах до Праги!

А скількиж таких трупів моглоб вистелить німцям дорогу?

Чехословацька армія має добру славу: сильна, слухняна, засібна у зброю і промисл. Пишуть про це сьогодні всі газети. В будь[...] щоденнику знайдете сьогодні „доклади“ [...] про її організацію чи боєздатність, але не про це нам тут іде.

Факт, що французькі військові специ перебільшують в оптимізмі щодо тої армії, факт, що — на диво — ніхто ні чичиркне про те, скільки і яку допомогу далаб червона Москва „слов[...] ським братам“ знад Велтави

А зрештою навіть ці відомі, неперебільшені цифри — цікаві: нормально має Чехословаччина 180.000 люда при зброї, себто 12 дивізій піхоти, 4 бриґади кавалерії, 2 високогірські та 11 [...] граничних баталіонів. Це головна маса. А [...] тої маси — на послугах начальної команди стоїть готових на кожну хвилину 10 змоторизованих полків артилерії та 700 нових боєвих бомбовозів. Резерви „мобу“ сягають до трьох мілюнів — саме стільки, скільки є судето-німців. Цікаво! Чехословацька армія не має у старшинських корпусах багато німців, словаки підуть з Годжею проти Берліна майже всі, мадяри не хоче, а підкарпатські українці..? — Знаменитий військовий матеріял — казали мені в розмові старшини. — Українці дуже інтелігентні та слухняні і на мадярів мають особливу злість. Отже добрий матеріял! Ех, Іване, Іване!...

Чехословаччина залишена сама собі — могла втопити себе в крові і пропасти. Але — [...] якогож дідька — стільки років сидять там французькі військові місії?

З Берліна до Парижа можна їхати через Прагу. Німеччина любить дивачні етапи.

А подруге: замало говорять про ролю Москви. Властиво, як де — а в Чехії всі про це знають. Молоді судетські німці з Братиславі, з якими довелося проспати в одній кімнаті майже тиждень оповідали — задивлені в свої білі [...] сніг панчохи, — що „Руслянд“ наладовує [...] словацькі магазини горами військового приладдя. В білий день приходять звідкись — як з неба — автоклюьонни найріжніших транспортів.

Совітські „летадла“ у ЧСР — стали вже „шлягвортами“, але поправді говорять, що над Ужгородом повно замаскованих нових [...] із Москви. Куди пролітають? Чорт знає, але прилітають. До ЧСР з Москви ближче ніж до Барсельони і людей посилати певніше: чехи [...] муть їх у свої обійми — не жалітимуть [...]

Такі то думки блукають під черепом у [...] няний розкішний день, коли можнаб було [...] ти поезії або врешті храпнути собі на [...] рокій полиці вагону.

Розкішний край та Чехословаччина, [...] через неї їхати, а подумати тільки, якби це [...] смішно: Ческо-Немецко! На одно було б [...] добре. Навчилоб розуму гордих словаків, [...] мають глузду, коли жадають повних прав [...] ки гублять самі себе, вкладаючи голову в [...] стократно гіршу від чеської пастку. Дарма, [...] премієр Годжа — сам словак і всім про це [...] домо.

УКРАЇНЦЯМ ТРЕБА БИ ЧИМОСЬ ПОДБ[...]ВАТИ.

Який кінець матиме та ціла погана історія? Політика не є пасіянсом, ані не [...] Політика любить розмах, зміни, [...] її хіба рівняти з зіпсованою молодою [...] старого капітана.

Всі можливі дані говорять, що з Чехословаччиною зле, але ті самі дані [...] ЧСР може вийти на чисту воду і може [...] тися лиха та ще чого доброго стати [...] оріхом.

Якщо так буде, і якщо Прага матиме в руках певні козирі перемоги, повинна в першу чергу памятати за українців.

Хто-як-хто, але власне наш український елемент поставив себе гідно. Гідно, як гідно. Ніодин нарід не може вдавати аж надто дурного телятка і ссати корову навіть тоді, коли її дорізують. Хочуть судето-німці автономії чи аншлюсу — це їх національна справа, хочуть словаки — „волі" — ніхто в них сміятися не буде і не має підстав ані права. Скористала з нагоди польська меншина на Шлеську. Щож? Коли є сильний протектор, варто робити крик, може виплатитися стократно.

Підкарпатські українці не мають протектора, але продати їх так, як сліпе теля, не можна і — хіба — не так уже легко.

І коли пан Бенеш вийде цілий та здоровий до всіх „карльсбадських кураціях", удержавши керму своєї держави без шкоди для її незалежного іспування, він повинен у першу чергу памятати, хто йому не вбивав ножа в плечі.

Може собі — зрозуміло — п. Бенеш чи його міністри телеграфувати досхочу, до товариша Калініна, чи навіть до самого Сталіна — це його приватно-чеська справа. Але треба би йому не забувати і не легковажити української справи! Через надмірне совітофільство Праги погіршились чейже і чесько-українські взаємини.

Власне наша вітка на Закарпатті (не меншина, бо в ЧСР не можна говорити про якібудь меншини поза самими чехами) відчула на собі найріжніші політикантські містерії (пригадайте плебісцитові штукарства), а ввесь наш нарід поставлено під закидом сприяння німецькій імперіяльній експанзії на Схід. Памятаємо всі провокаційні слова п. Кльофача, лідера проурядової партії, в празькому парляменті — що українську проблему звів до модної назви „берлінської агентури" і осмішився перед власними розумнішими земляками, намагаючися доказувати, що Гітлер зєднує собі українців, як поміст до українську... пшеницю і чорноземи.

Зрештою Прага „махає" дурниці щодо українського населення і на іншій лінії. Вистачить лише пригадати, що кожне наближення Прага—Варшава в наслідках звертається завжди проти нас. Чеська політика супроти наших братів (а не в Судетах) проявляє власне таке засліплення, що аж годі не думати, що тут більший голос має Комінтерн. Або врешті з тими мадярськими претенсіями! Чейже ще два тижні тому ціла майже польська преса віддавала слідом свого вчителя ексконсуля Свежбінського та всіх постарілих Студніцьких — українську національну масу на Закарпатті Будапештові, як подарунок, пишучи водночас про втрачені права над Ользою.

Мадярщина має щастя, нерозумних приятелів і хитрі шанси. Вона чекає на новий аншлюс, як голодний паламар на трупа. Чейже мадяри власне ентузіястично обіймалися з німецьким військом на кордоні після того, як їхдень здобули промовами міністри Гітлера. А проте українському населенню не спішиться впасти в рамена „брата" — мадяра, що вміє вішати людей на шибеницях неменше справно, як вішає ревізіоністичні плякати на всіх стовпах, де йому на це дозволяють. П. Бенеш повинен завжди памятати один знаменний факт з історії своєї державної батьківщини: коли то підчас большевицько-мадярського спільного наїзду на ЧСР добровільна кров українських інтернованих частин під Новим Містом засвідчила славянську солідарність. Найвищий час загальмувати контра-українську чеську струю, бо ревізіоністична мадярофільська пропаганда пливе вже повною парою.

І ще одно: в Празі та в цілій ЧСР повно тепер кореспондентів закордонної преси, але на Закарпатті їх мало. Туди лиш дехто заглядає, очевидно, той, хто дійсно має вправний ніс. Один англійський журналіст казав мені таке:

— Вертаюся з Ужгороду. Цікаве місто, місто, якого ані Годжа, ані Бенеш не доцінюють. Боїтеся за долю тамошніх українців?.. Можете дещо побоюватись, але не з боку Будапешту, бо ві Будапешт сам ще матиме клопіт з Гітлером. Закарпаттю загрожує нині лиш одно: большевицька окупація. Морально вона вже істнує і українці її відчувають, а фактично може ще бути. Дарма що до Совітів далеко, такий клин виплатиться комінтернові стократно. Може це досить наївно таке казати, але я певний, що Бенеш ані моргне, коли большевицька армія загорне Підкарпаття. Офіційно це буде називатися: зміцнення чехо-совітських взаємин, ну, і ясно, чейже „правда вітязі", а в дійсности дістануть по лапах і чехи і мадяри вашим коштом...

— Українці повинні дістати тепер від Праги не тільки автономію, але зброю, однострої, себто власну українську армію. Ми, англійці, у такій хвилині давно би вже це зробили... Єс!

КОРЕСПОНДЕНТИ, КОРЕСПОНДЕНТИ, КОРЕСПОНДЕНТИ.

Може це гіперболя, але смію твердити, що в кожному поїзді, який іде нині транзитом через Чехію — знайдете кількох надзвичайних кореспондентів з цілого світа. Англійців повно, французи сидять переважно в Празі, американці волочаться по цілому краю. Американські журналісти пробували подорожувати по цілій ЧСР у власних літаках, але їм не дозволили. Не на всіх, бачите, чеських летунських майданах можна всім причалювати. Ще чого доброго сів би такий пан на чеському летовищі і зирк — а тут „красная армія", літаки з пятикутними зорями. Ще чого доброго міг би схвилюватися, втративши орієнтацію.

А серед журналістів за нерви тепер не трудно. Інша річ — такі часи! Скільки того братства від Пегазового пера полягло вже тепер, в останні роки по ріжних фронтах; в Еспанії, на Далекому Сході, в гарячій Абисінії...

Надзвичайний кореспондент — говорить мені романтичний бельгієць — це кусень фільмової стяжки, довший або коротший. Одного гарного дня появляються його статті чи репортажі на шпальтах ґазети, люди читають, нервово видирають собі з рук, а потім... одного дня востаннє появиться його підпис і потім хтось інший писатиме далі. Плакати нема часу, ротаційна машина не чекає, люди хочуть читати, перечитують пресу і кидають в кут, як нецікаву фільмову стяжку, дарма що для когось вона була повним, буйним змістом життя...

Кореспонденти великої преси передбачають чи пак передчувають великі, криваві події.

Ще минулої осени було в Европі спокійно. Пригадую, в реставраційному вагоні париського норд-експресу, що ним міністр закордонних справ Дельбос подорожував до Варшави, зібралися небудьякі „мистці" політичного репортажу: поважний Муссе з „Журналь де Деба", Бург з „Пті Парізіен", відомий Тувенен з „Ентрасіжан", молодий Кілісі з Гаваса, американець Біртель з „Таймса" і багато інших, а передовсім король европейських репортерів Жіль Зауервайн з „Парі Суар". Зауервайн не вірив тоді у війну, удавав оптиміста, казав: „Ґадаю, що ніхто не має охоти тепер воювати..."

Сьогодні ситуація змінилася:

Ворд Прайс, журналіст, що не знає віз і девіз, ще тоді, як летів літаком з Відня на литовсько-польський кордон — вступав до Праги спитати Бенеша, що буде з долею Чехословаччини. Бенеш відмовив тоді інтервю.

Сьогодні чехо-словаки не відмовляють. Готові „все" сказати, все зробити, все віддати, аби тільки закордонна пропаганда працювала в їх користь, щоб тільки у світі знали, що рішається доля їхньої держави.

Французький генерал Арменго кличе Польщу на поміч: разом — мовляв — матимете 42 дивізії, коли німці не мають ще повних 37. Доля Чехословаччини у Варшаві.

Найкращий польський журналіст, Казимир Смогожевський — найґрунтовніше поінформований кореспондент середущої Европи, має ще холодну кров:

„Ситуація Чехословаччини — каже — не є подібна до б. австрійської. Прага є нервовим осередком держави, якої чеський кадовб здоровий і здібний до опору. У Празі знають добре, що чеська політика щодо німців станула на роздоріжжі: треба пертрактувати або ставляти опір. Третьої дороги нема, треба вийти на одну із двох з усіма наслідками".

А Карло Форбах — автор книжки: „200.000 судетських німців забагато", судето-німецький публіцист сказав отверто: „Двацять років деклямували політики з Праги на женевській сцені таке: в ЧСР не істнує проблема національностей. Але сьогодні цілий світ знає, що ця проблема істнує і має хворобливі симптоми, — що чеська політика зайшла в куток, що зближається пекуче актуальна і важка розвязка — що „правда таки переможе", як каже чеське гасло, без огляду, чи ця правда буде для чехів приємна чи ні"...

Карло Форбах працює як самостійний публіцист і письменник, якщо поняття самостійного автора у третьому Райху взагалі ще можливе.

Останню свою енунціяцію написав Карло Форбах на замовлення Розенберга для „Фелькішер Беобахтер", головного органу Гебельса і нац.-соціялістичного режіму.

Читаю цю енунціяцію у вагоні чеського поїзду, а мій колега каже: „Погано, що Мусоліні — дезінтересман"...

— Чому погано? — питаю — Мусоліні в порядку: якби обіцяв поміч Гітлерові, або був його ворогом — мусів би воювати разом з іншими, а так може зробити все, що скаже його власний інтерес, коли буде треба. „Дезінтересман" не тріває вічно...

В Чехословаччині така чудова весна, що можнаб сміло скликати туди — міждержавні спортові змагання, конкурс жіночої краси, або конгрес Ліги Націй під гаслом: Si vis pacem, para bellum!

Роман Гучванович.

Чехословацький уряд не хоче забрати війська з німецького кордону.

Як подають з Праги, тамошній уряд відкинув англьо-французьку пропозицію, щоби забрати зосереджені на німецькому кордоні війська.

НАРАДИ ЧЕХОСЛОВАЦЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ ВІДЛОЖЕНІ.

Предсідник чеської палати послів відложив на необмежений час наради, що мали початися 31. ц. м., не подаючи мотивів такої постанови.

ІНТЕРВЮ ГЕНЛЯЙНА.

У „Дейлі Мейль" появилося інтервю К. Генляйна. Вожд судетських німців видвигнув домагання автономії для суцільної німецької території, що тягнеться здовж кордону та для 2-ох етнографічних островів. Громадські й самоуправні органи мусілиб дістати широкі компетенції, зокрема в ділянці освіти, безпеки, суспільної опіки і т. д. Коли Прага не заспокоїть цього домагання німці зажадають плебісциту; без сумніву 98 прц. голосів висловилосб би за приєднанням до Німеччини. Коли репресії не скінчаться, це може довести до інтервенції Німеччини з метою: прилучити судетські землі.

ГЕНЛЯЙН ДЕМЕНТУЄ.

Провід судетсько-німецької партії заперечив автентичність інтервю Генляйна, що його помістив Ворд Прес у „Дейлі Мейл". Виявляється, що Генляйн не уповажнив німецького публіциста друкувати змісту розмови, не вважаючи її за інтервю.

Війна чи мир з москвофілами?

Голос у дискусії чільного діяча т. зв. старорусього табору.

Дістаємо цю статтю від колишнього сеніора Ставропігії, радн. Миколи Третяка, який вправді сьогодні не репрезентує жадної організації чи установи, та який проте безумовно має у т. зв. старорусьому таборі взагалі чимале особисте значіння. Сам факт, що п. М. Третяк прислав із власного почину статтю до „Діла“, як голос у нашій дискусії на тему відносин з москвофілами, свідчить про життєву актуальність та доцільність цієї нашої прилюдної дискусії. Випередуємо довір'я п. автора і містимо його статтю виключно тільки з мовно-правописними, чисто формальними, змінами. Залишаємо навіть виступи проти „Діла“ і його термінологію „руский“ та „руський“. Нічого й казати, що погляди п. автора йдуть виключно на його власний рахунок. Редакція від себе відразу зазначує, що з деякими його поглядами ніяк не можна погодитися, інші знову полягають на звичайному непорозумінні. І так напр. мусимо пригадати, що коли була злюка під Народній Дім у Львові та збірали гроші на нього, то взагалі ще не було поділу на „українців“ і „руских“ і тому дотичний уступ статті шкутильгає своїми аргументами. Не відповідає теж зовсім правді, що українці уявляють собі порозуміння з т. зв. старорусинами тільки так, щоб їх собі цілковито підпорядкувати. Ніколи теж українці не стидались і не стидаються своєї історичної назви „Русь“. „Діло“ не мало теж ніколи інтенції принижувати Ставропігії, як установи. Видно, що всі ці справи вимагають ще ширшого нашого вияснення і ми це зробимо в найближчому часі. Зате, поруч із отими різними невірними поглядами, є там і такі, **з якими згори можна і треба погодитися, або такі, що їх можна признати базою для спокійної розмови.** В кожному разі — вони не належать до типу гумористичних „передумов порозуміння“ п. Гаврисевича, яких ми не зважали навіть за відповідне реферувати за „Русским Голосом“: дискутувати можемо взагалі тільки з тими, які признають згори, що **річ іде про один нарід і про оборону перед наявною спільною небезпекою.** Саме такий засадничий підхід статті п. М. Третяка є явищем безумовно відрадним і позитивним та потверджує наш давніший погляд, що й у таборі т. зв. старорусинів є одиниці чесні, в яких не завмерла свідомість народнього горя.

Редакція.

Боротьба між братьми ніколи ще не принесла добра. З неї все мав користь хтось інший. Рівнож і боротьба між руским та українським табором у Галичині мусить скінчитися катастрофою. Українці моглиб сподіватися скорої і легкої перемоги над руською організацією, колиб мали силу у своїх руках, яку мають державні народи. Однак в українців того нема, — а нема також ні концентраційних таборів ані вязниць. Тому без сумніву кращий буде мир, ніж війна між нами тим більше, що 20-літній досвід від провалу Австрії доказав, що нас русинів не можна знищити навіть по всяких Талергофах, масових розстрілах і по знищенню всіх наших культурних та економічних товариств.

В чім наша загальна біда? На це питання треба відповісти фактами.

Українці називають нас русинів зрадниками, запроданцями, ренеґатами і т. п., хоч ми ніколи нікого не зрадили і як була потреба — ставали всі здисципліновано в ряди, не запродали ми ні не виріклися нашого імени й історії. Від довшого часу українці з великим завзяттям виступають проти нашої історичної назви „Русь“, і дійшло навіть до того, що вони вважають її образою для себе. А проте більша частина нашого народу в Галичині, на Закарпатті, на Поліссі, на Волині та навіть у Басарабії, — як це подають самі українські газети — називає себе руським народом. Ствердив це так само Найвищий Адміністраційний Трибунал у Польщі, а чеська Академія Наук рівнож повчила, що нема чого стидатися тої старої назви. Доказав це також останній перепис населення у Польщі і в Чехословаччині. Отже дійсність така, а не інша, і з цим фактом треба погодитися. Однак болюче те, що у переписних формулярах є вже дві рубрики на назву одного народу. Наслідки цього дають себе відчути вже тепер: коли українці домагаються від уряду якихось діл для народу, то їм відповідають, що в даній справі мусить він засягнути опінії у русинів; колиж русини стараються за щонебудь для народу, то знову чують таку саму відповідь. В результаті остається так як бувало, і оба табори не осягають нічого. Зовсім інакше виглядалаб справа, колиб домагання виходило від одного солідарного колективу.

Возьмім під увагу менше важну справу — Народний Дім у Львові. У цій справі написано безліч писем, викинено багато гроша на депутації й делеґації, — ну, а яка користь? При розмовах руских делеґатів, в якиж і я брав участь може більше як 50 разів, говорили нам: „Не можемо вам віддати Народнього Дому, бо до нього мають претенсії і українці, які через своїх соймових послів дали проект вирішити справу Народнього Дому, отже мусимо його розглянути“. Таке розглядання тревае вже 20 літ. Колиж до властей приходять українці у справі Народнього Дому, то їм говорять: „Та установа староруська: русини нею управляли ввесь час від оснування Народнього Дому і зібрали були велике майно; трудно їм їх права відразу заперечувати“. Ще за воєводи Беліни-Пражмовського був я в делеґації з двома членами Народнього Дому. Воєвода сказав, що перед двома днями було у нього 12 українців і просили передати українцям Народній Дім. Тому мусить він добре над справою призадуматися. А тимчасом комісарська господарка зруйнувала майно Народнього Дому, так, що майже нічого не осталось ні для русинів, ні для українців.

Так вийшли обі сторони на тій боротьбі і так буде у кожній спірній справі. А чейже знаємо, що члени Народнього Дому були і є русинами, супроти чого установа повинна вернутися в руки членів, і булаб вона може і вернулась, колиб українці помогли нам, а не шкодили. Вигралаб наша загальна справа.

Знаю з пережитого, що солідарна акція всіх людей доброї волі і провідників народу підносить його духа, і нарід тоді здібний до всяких пожертв, навіть на жертви крови, як це стверджують численні факти (вибори до австрійського парляменту, остання війна). В рішучий момент треба стати плече об плече за спільне народне добро і така постава лише може викликувати ентузіязм та охоту до боротьби за слушну справу.

Нині, після гірких злиднів лунає клич за створенням одної, союзної і тривкої, правдиво народньої акції. Відчувається нині, що всі ми, руский і український табор, летимо у пропасть, з якої уже не буде виходу, лише смерть.

Отже консолідація!

Якже-ж вона має виглядати? Як до неї дійти? Як поступати? — Отверто говорю, що одна і друга сторона до такої великої задачі не доросла! І тут і там є люди загонисті, вперті, шкурники і лизуни. Додати треба, що українці розуміють консолідацію в такий спосіб, що руский табор має підчинитися українському таборові без всяких застережень. Має визнати те „кредо“, що його визнає український табор, має зложити зброю перед ним, виректися всякої політичної та економічної роботи, словом — піддатися на ласку-неласку сильнішого противника і без його дозволу ніодного слова не казати. Дальше, український табор хоче бачити у консолідації свою перевагу в руских установах, не лише в „Народнім Домі“, але і в Ставропігії і в О-ві ім. М. Качковского, і бажає всіми можливими способами прибрати до своїх рук всі наші читальні та кооперативи. Розуміється, що така насильна консолідація мусить викликувати рішучий спротив.

Отже оба табори ще довго мусять жити у взаємній боротьбі. Одначе інтелігентніші та світліші одиниці можуть хоч у дечім припинити цю братовбивчу боротьбу. У мене така думка:

1. Рішати спірні справи мировими судами між собою, а не витягати їх на сторінки преси на превелику радість спільних противників;

2. розмежувати, скажу „високим стилем“ сферу впливів, українці не мають вписуватися в руські, а русини в українські установи;

3. морально себе роззброїти, себто взаємно себе по селах і між простолюддям не поборювати, навпаки поучувати робітників-інтеліґентів щоб впливали на людей примирно і полюбовно;

4. уважати, що читальні Качковського і „Просвіти“ працюють в хосен одного і того самого Народу, в імя одної Ідеї і для одної Землі. Не чинити ніяких перешкод в оснуванні таким культурно-просвітніх огнищ, бо затрос... ніколи не може нашому Народові принести ...;

5. не перетягати собі взаємно культурних установ, не лакомитися на чуже майно, ... капітали;

6. занехати некультурну боротьбу ... ножі, револьвери, раз на все осудити і ... нити підпалювання собі домів, ... викошування збіжжя;

7. усунути деморалізацію у верхах і ..., памятаючи польську девізу: „Затроєний ... роду, то найбільший із болів біль“.

Ось менше-більше вимоги нинішнього ...

У першу чергу повинні часописи ... ся провокаційних статтей. На жаль ... приймає свідомо деякі злобні статті ... членів руської суспільности, навіть тих ... що прикладали і прикладають руки до ... вання народнього майна! Вислід такий, що ... статті в „Ділі“ йдуть статті в руских ... а „терціюс ґауденс“ затирає руки, бо ... кажучи — має з чого радіти.

Отже у спільнім інтересі лежить не ображувати себе взаємно невірними закидами. Усюди можуть діятись створкивания. За них треба ганити і винити людей, що допускаються огидних діл, а не загал, установи або партії. Треба мати все на увазі, що воєнна психіка здеморалізувала характери. Не знаю, яка ціль у „Діла" підривати престіж такої старої установи, як Ставропігія? Чейже вона повинна бути дорога для всіх русских і українських людей. Причім тут нелюбий сеніор? Ставропігія вже пережила 350 літ, перенесла тяжкі часи, бачила і мала всяких сеніорів. Не слід лаятися на задовженість Ставропігії тоді, коли відомо, що Ставропігія грошей тих не змарнувала, а видала на ремонт церкви, нині найкращої у Львові, що піднесло престіж нас усіх, бо свої і чужинці, котрі оглядають церкву, подивляють її красу і вихвалюють нас усіх, не питаючи, хто перевів ремонт, чи русини чи українці. Зрештою буває, що і в українських установах не завжди все в порядку, і чи всі люди там на своїм місці? Не допускаймо, щоб нам і Вам говорили: „не вмієте господарити, мусимо вам помогти учитися!" Перестаньмо себе взаємно плюгавити, а спомагаймо себе взаємно.

Всі державні народи стали монолітом. У них одна думка, — одна ціль. Пора і нам схаменутися! Пора найти спільну мову, а не шукати нових для себе назв. Будьмо більше культурні, стараймося подавати собі руки не як вороги, а як рідні брати, що походять від одного батька і матері.

Багато можна он в цій справі написати, а ще більше сказати, але це виходить поза рами одної статті

Николай Третяк.

Хроніка Совітської України.

„НЕПОХИТНИЙ" КОСІОР ПОХИТНУВСЯ І ТО ЗДОРОВО.

—„Увага. Говорить Київ на радіостанції Р В 87 імени Косіора" — так трафаретно розпочинались авдиції з української столиці і призвичаюся вухо українців до цього вступу. І раптом наприкінці квітня ц. р. спікер зазначив: „Увага. Говорить Київ по радіостанції Р В 87" ... крапка. Що це? Помилка? Звичайне недоговорення?!... Ні! Знову! І знову!... І люди мовчки дивляться один на одного. Там не люблять обмінюватися думками. Тільки може ледве помітно затремтить куточок уст, тільки швидкошвидко промайне вогник в очах. Коли вже дійшло до того, що здіймають імя, надане якійсь установі, якомусь підприємству, то це свідчить не про добро власника цього імени, занадто він винний у чомусь. Наприклад імя Постишева, надане ріжним заведенням на Україні зберегалось за ними майже рік по видаленні власника імени з України. А тут декілька днів тому іменували непохитним Косіором і ось на тобі! А це-ж людина з партійним стажем, рангою вища буде за Постишева, член партії з р. 1907, член політбюра з року 1930, заступник голови раднаркому СССР, голова комісії совітської контролі. Правда, перебувши 10 років на становищі першого секретаря ЦК КП(б)У він мусів розписатися на кінець, що абсолютно не може собі дати ради з українським націоналізмом, який не гине і не гине хоч і нищать його всіма способами. Правда, вилаяли тоді Косіора, але взяли ж до Москви і високі становища надали. Треба думати, що наступник Косіора, Хрущов, бачучи, що такий горіх, як український націоналізм, не так то легко лускати, вважав за краще валити все на рахунок свого попередника Косіора. І похитнувся Косіор. І недобрим словом згадають цю жорстоку людину в Україні! І грізним „мементо морі" мусить бути упадок Косіора для його наступника! Таке вже проклятє місце ця загадкова Україна що хитаються на ньому такі непохитні!

А „НІКІТА СЕРГЕЄВІЧ" СТАРАЄТЬСЯ...

Перш за все доводиться виправляти злочини попередників всякої „контрреволюційної наволочі" й „ідіотів", що нічого не помічали.

Наприклад: державні університети, педагогічні і вчительські інститути Совітської України випускають на весні цього року 7.789 педагогів ріжних спеціяльностей для середніх

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА" Ч. 7.

ЮРІЙ МАК.

Полонинський гість.

— Абесте, пане доктор, лиш були готові за годину виїхати! — говорив мені гуцул. — Тай ліки заберіть!

— Добре! За пів години можемо їхати! — відповідаю.

— Ей ні! Аж за годину вступлю по вас. Бо ще їду за панотцем. Він з нами також поїде.

Я зробив великі очі. Ще мені не траплялось їхати до хворого з панотцем. Але мій Боже! Чи-ж то мало несподіванок відкриває щоденне життя? Чи хворий не має рації? Малощо не за дні треба їхати до нього. А ліків то і до такого не дістане! Так роздумую і готовлюсь до далекої дороги. Харчі, чайник, сіль, горщок, все впихаю в наплечник і торбу. Термометер, електричну ліхтарку і сірники розміщую по кишенях.

Рівно за годину їхали ми у трійку верхи в зелені полонини. І хоч ми їхали до тяжко недужого, проте не можу сказати, щоб ми були засумовані. Не першина. Подекуди сам факт, що пацієнт покликав до себе священника і лікаря рівночасно, настроював нас мимоволі весело.

Погода була гарна, якби замовлена на довгу прогулянку. Весняне сонце пригрівало по літньому. Незвичайні краєвиди понад Білий Черемош угорі, манили наші очі і скорочували довгу дорогу. Ми не нудьгували, хоч наша караванка сунула поволі вперед. Якесь дивне задоволення почували ми в собі. Ставало мягко і тепло на душі. І тоді ми єдналися з цілою природою.

А з глибоких ярів доходила до нас бурхлива мова потічків і водопадів. У відповідь їм шумів і пінився Черемош, розбивав гранітні перешкоди та котив свої хвилі далі і далі. І сила його передавалася нам. Щось розпирало тоді і наші груди і рвало нас аж під верхів'я гір.

Аж на другий день коло полудня приїхали ми до хворого. Входимо до хати. Хатина мала, але чиста. Тільки трохи темна. Треба хвилину-дві посидіти, щоб очі привикли і розпізнали на ліжку високого, сильно збудованого, хоч худого, гуцула, з лицем осмаленим полонинськими вітрами. Так і бе від нього сила і рівновага духа, придбані за час його пустельничого життя.

А хворий цікавиться: коли ми виїхали, кудою їхали і чи щасливо. В рухах і в мові вичувається стільки гідности, що мимоволі аж дивуєшся: правдивий „король полонин"!

Але мене муляє одно питання: як до того дійшло, що він тут сам один живе.

— А маєте яких сусідів? — питаю.

— Є! найближчий сусід — це побережник. Мешкає звідси пятнацять кільометрів!

— Довго він уже живе на полонинах?

—Понад двацять років. Хотіли вже його дати ближче до світа, та він так звик до полонин, що не міг без них жити. Коли його перенесли в місцевість, де є вже дві-три хати, він заявив рішуче, що „у місті" не хоче жити.

— А ви довго вже живете тут?

— Вже буде кільканацять років.

— Якже до того дійшло?

— Та про це багато говорити, а мало озухати. Все пішло з того, що я занедужав. Пішов я до лікаря. Він мене оглянув з усіх боків, покрутив головою, як жид, що купує шкапе, а далі каже: „Ти, братчику, довго не потягнеш!" — Я перепудився! — А чьо? — питаю. — Бо ти не зважаєш на себе? — А як треба зважати? — питаю і ледви дишу. — Забудь за коршму! — кричить. — Ну! Це можна! Не питиму, доки мого життя! крикнув і я собі в радости. — Забудь за тютюн! — І це можна! — кажу я, але вже крішку засумований. — Нему курити, як куріння шкодить! А він мені: і це забудь і то забудь і тамто забудь! — Добре! все те забуду! Але прошу вас, будьте мені вибачні! Кортечка мене бере знати, чи не треба б щось... памятати? А він мені: памятай, що маєш жити в полонинах! На ціле твоє життя вистане тобі кулеша і коровяча дійка! — І я пішов у полонини. І не раз дякував лікареві. Він мені життя вратував!

На тім інтерв'ю з „королем полонин" покінчилось. Панотець висповідав хворого. Я приписав ліки. За дві-три години наш „король полонин" був далеко за нами. Ми їхали спішно „д'хаті".

•

Рік пізнище, на сам Великдень, довелось знову мені стрінутись з „королем полонин".

— Не гнівайтеся, що вам у таке велике „свято" голову кручу. Але вірте, так мені від тамтої неділі надокучив зуб, що хтів бих зараз його вибрати.

— А чомуж ви день або два дні скорше не зійшли?

— Вчора щойно зійшов я з гори і в половині дороги поступив до знайомого коваля. Так і так — кажу йому — вибери мені зуба!

— Вибирав би — каже коваль — якби знав, що ти є терпен!

— Ти вже про мене не бій-си. Му терпіти! Лиш скоро вибирай, бо дур голови чіпаєтси!

Взяв коваль діжник, поставив на долівці і каже мені: лігай! Ліг я. А коваль хлоп моцний.

шкіл. Та це мало обходить „Нікіту Сергеєвича". „Нікіту Сергеєвича" цікавить цифра учителів мовників, він хоче знати яке співвідношення між учителями української мови та літератури. Щойно призначений нарком освіти Хоменко шанобливо заявляв, що учителів української мови випустять 1356, а російської — 397 і чекає собі похвали, бо торік на 10 учителів української мови припадав тільки один учитель російської мови.

— Що ви робите, товаришу? Ви зриваєте підготову педагогічних кадр таких спеціяльностей, яких найбільше потребує наша совітська школа в Україні...

„Нікіта Сергеєвич" був страшний у своєму гніві. Його заступник Бурмістенко нарком Хоменко зі своїми заступниками Ігнатенком та Редьком цілком розгубилися. Потім Хоменко став докірливо поглядати на Ігнатенка, бажаючи підкреслити, що Ігнатенко винний у цьому.

— Це треба виправити і то негайно, ці наслідки „шкідництва!" — крикнув Хрущов.

Поміркували і вирішили: негайно відкрити при державних університетах та педагогічних інститутах 7-місячні курси для підготовлення аж 2.200 учителів російської мови й літератури. В такий спосіб випустять цього року на Совітській Україні 1356 учителів української мови і 2597 учителів російської мови.

„Нікіта Сергеєвич" був задоволений. Це вам не якийнебудь Косіор, говорив він, підписуючи поспішно повідомлення про це до Москви.

„КОНТРРЕВОЛЮЦІЙНЕ" МІСТО ПЕРЕЯСЛАВ.

Якась анонімова людина обурено пише з цього самого Переяслава до московської „Правди" що місто багате на памятники старовини: біля мурів його колись російське військо билося з печенігами, з ордами Батия; у цьому старовинному місті Богдан Хмельницький приніс присягу на підданство України (а деж поділося російське військо?). Зрозуміло, що всі памятники старовини викликують велике зацікавлення у тих, кому дороге історичне минуле Росії. А тимчасом інакше ставляться до історії свого міста переяславські керманичі: зникла наприклад невідомо куди гармата з часів Петра I., зовсім не звертають уваги на партизанів-большевиків з часу громадянської війни... Справді, „контрреволюційне" місто. Але без сумніву „товариш Хрущов" не тільки виправить ці помилки, а може знайде ще й нові „памятники" російського минулого Переяслава.

НОВА ПЄСА „БОГДАН ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ".

Український драматург О. Корнійчук прочитав творчому колективові державного драматичного театру імени Шевченка свою нову історичну пєсу „Богдан Хмельницький". Присутні дали високу оцінку цьому творові. Театр прийняв пєсу для постанови у себе.

БАЛЄТ „ЛІСОВА ПІСНЯ"

У звязку з 25-літтям з дня смерти Лесі Українки відбулися в київському будинку вчених збори письменників, композиторів, літературознавців та балетмайстрів для вислухання й обговорення музики і лібретта балету „Лісова пісня". Музику написав український композитор М. Скорульський. Цьому музичному творові збори дали добру оцінку.

ПАМЯТНИК Л. ГЛІБОВА.

Цими днями в Чернигові на могилі поета відкриють памятник-погруддя на гранітовому постументі.

Л.

Політичні настрої на основі громадських виборів у ЧСР.

Прага, 25. V. 1938.

В минулу неділю відбувся перший етап громадських виборів у ЧСР. Крім головного міста республіки — Праги вибори відбувалися разом у 177 громадах, з того відбувалися вибори в 95 громадах у Чехії, 50 на Моравї, 30 на Словаччині й у 2 на Підкарпатті. Крім того на основі агоди політичних партій відпали вибори в дальших 77 громадах.

Щодо виборів у Празі, то вони своїми вислідами надзвичайно здивували приростом комуністичних голосів. Найбільший здобуток голосів у Празі мають чеські соціялісти, соціял-демократи залишилися на старих позиціях, а націоналісти катастрофально впали — втратили поверх 32 тисяч голосів у Празі.

Зате іншу картину виборів маємо з провінціяльних міст і сіл.

Щодо придбання голосів, то висліди виборів з 95 громад у Чехії такі: чеські соціялісти придбали найбільше — 4.715 голосів, за ними йдуть соц.-демократи, що придбали 3.341 гол. і невеличкий приріст має республиканська (аграрна) й лідова (клерикальна) партія. Найбільше втратили комуністи — 5.482 голоси, а за ними йдуть чеські націоналістичні партії, які втратили 4.173 голоси.

В німецьких околицях, цілком зрозуміло, найбільше голосів придбала судето-німецька (генляйнівці) партія, котру підсилили німецькі аграрники та християнські соціялісти, що йшли до виборів спільно з Генляйном. Зате втратили німецькі соц.-демократи. Тоді коли генляйнівці придбали (рахуючи голоси німецьких аграрників і христ.-соціялістів) поверх 18 тисяч голосів, то німецькі соц.-демократи втратили поверх 4 тисячі голосів. Проти німецьких соц.-демократів генляйнівська молодь повела такий сильний наступ, що голова німецької соц.-демократичної партії пос. Якш звернувся був перед виборами з листом до міністра внутрішніх справ, у якому підкреслював терор генляйнівців та заявив, що при таких умовинах не може бути й мови про вільні вибори.

Вибори на Моравї пройшли без великих змін. Найбільше придбала чеська лідова (католицька) партія, за нею соц.-демократи. Чехословацька республиканська (аграрна) партія і національні соціялісти втримали свої позиції. Найбільше голосів втратили комуністи й чеські націоналісти. Щож торкається німецьких громад на Моравї, то там скрізь перемогла судето-німецька партія — генляйнівці, що забрали не лише голоси колишніх німецьких активістичних партій, але й інші окремі групи, що творилися при попередніх виборах до громад. Німецькі соц.-демократи, хоч і дещо втратили, але пересічно втримали свої позиції, маючи сему частину усіх німецьких голосів. Комуністи втратили однаково багато голосів і в німецьких громадах, таксамо як і в чеських.

Також на Словаччині значніших змін, порівнюючи з попередніми виборами, не видно. Лише комуністи втрачають скрізь свої позиції. Їх голоси перейшли до націоналістичних опозиційних партій словацьких і мадярських. Коаліційні чехословацькі партії — соц.-демократична й нац.-соціялістична не лише вдержали свої позиції, але в деяких місцевостях навіть придбали голоси.

На Підкарпатті вибори відбулися лише в двох громадах — Великім Березнім і Сваляві. У Великім Березнім найбільше мандатів дістали соціял-демократи й аграрна партія, що йшли до виборів разом з українськими групами. У Сваляві — найбільше мандатів дістала аграрна партія, комуністи й соціял-демократи. Отже в тих двох громадах найбільше голосів дістали т. зв. коаліційні партії, а втратили москвофільські опозиційні куртяківці й фенциківці.

Загальний висновок такий, що перемогли демократичні й коаліційні партії. Настрій виборців посунувся наліво. Катастрофально впали чеські націоналісти і мають великі втрати, крім міста Праги, комуністи.

Щож торкається виборчого успіху поодиноких партій, то **чехословацькі національ-соціялісти**, що здобули найбільший успіх у Празі, мали досить значні втрати голосів на чеському селі, зате вирівнялися своїм значним успіхом у мішаних німецько-чеських околицях. **Чехословацька республиканська (аграрна) партія** придбала у Празі голоси на рахунок націоналістів, але в деяких провінціяльних громадах має втрати та виказує успіх на Словаччині і по деяких громадах на Моравї. **Лідова (католицька) партія** зискала дещо голосів і по селах і по містах. **Чехословацька соціял-демократична партія** значно зискала в чеських провінціяльних містах, а на Словаччині переважає комуністичну. **Чеські націоналістичні партії** (фашисти, крамаржівці та група Стржібрного) втратили майже всі свої попередні позиції. **Чехословацька комуністична партія** (не рахуючи Праги) втратила найбільше зі всіх партій. У Празі комуністи зліпшили свою позицію надзвичайною ліцитацією в патріотизмі й націоналізмі, в яких перевищували навіть фашистсько-націоналістичні партії. Крім того в нинішній напруженій праській атмосфері у звязку з критичною міжнародньою ситуацією вдалося комуністам притягнути на свою сторону немало панічних і настроєвих виборців своєю „близькістю" до Сов Росії, що, мовляв, має прийти захистити Чехословаччину своєю червоною армією. Цього настрою на провінції, де вибори відбувалися в більше спокійній атмосфері, не було. Праські успіхи комуністів не можуть заперечувати факт, що чехословацька комуністична партія є в стані розкладу. Ці вибори ясно ствердили, що комуністична партія Чехословаччини вже перестала бути комуністичною, інтернаціональною та перетворилася в суто чеську, якусь національно-демократичну партію. Колишні комуністичні виборці з рядів німців, мадярів і словаків підчас цих виборів уже не голосували на чеську патріотичну й націоналістичну комуністичну партію, але на свої націоналістичні партії. Це цілком зрозуміло, бо тепер чехословацька комуністична партія вже не виступає з гаслом „самоопреділення аж до відділення", як то вона робила раніше, вимагаючи автономію для національних меншин Чехословаччини. Тепер вже під цим комуністичним гаслом виступають Генляйн, Глінка і т. д. На свій чеський патріотизм і націоналізм комуністи дістали лише чеські голоси у Празі, зате не дістали голосів словацьких, мадярських та німецьких. Не хочемо бути в пророка, але ми переконані, що при найближчих виборах до парляменту чехословацька комуністична партія, при іншій міжнародній ситуації, коли вона не зможе вже спекулювати „червоною армією", зійде на останнє місце. Переставши бути інтернаціональною і ставши чеською — вона втратила й рацію свого існування.

М. О—ий

злових зуба в кліщі і тягне! Але і зуб моцний, не дається! Що коваль потягне за зуб, тай мене зі зубом. Видить, що я їду на ліжнику по долівці, тоді крикнув на свою жінку! — Ти мой! сідай на него! Сіла ковалиха на мене. Потягнув коваль за зуб. Нема ради. Я знов їду! — Біжи, жінко, ще за сусідкою! Привела ковалиха ще й сусідку. Посідали обі баби на мене, як на коня. Плюнув коваль у руки, заперси, потягнув, тай... полетів з кліщами у другий кут кімнати. Зуб прорвавси! А розсівси би! А нещістечко впало би на цес зуб! — заводив я, виборсуючись зпід баб. Бідко моя нещасна з цим зубом! Головко моя бідненька! Щож я тепер пічну? Куди-ж мені діти-си?! Так я голосив, бо дуже був збанований, що сета мені марно перейдуть!

— Йди до дохтора! — каже коваль. — Він хоч вибере зуб а хоч лік дасть! — І так я прийшов сюди.

Не було ради. Я вирвав йому зуб.

— А я думав, що не їсти мені вже цегорічної паски! А чьо він не давси вибрати ковалеві?

— Бо цей зуб має три корінї! — відповідаю.

— То зуба з трема корінями коваль не може вибрати?

— Може! Але на кожний корінь треба було покласти по одній бабі. А що коваль поклав лиш дві, ось тому зуб прорвався!

— А вере це правда? Абесте здорові були і здорові жартували!

А далі почав прощатись. Спішно було йому „сеткувати".

— Декувать вам, бувайте здорові і щасливо „сеткуйте"!

— Гостіть і ви здорові! — прощав і я його. І пішов мій великодній гість. Міцний і здоровий, розгойдуючись на боки, мов смерека від полонинського вітру.

Римо-католицька акція на Волині.

ТАЙНЕ ЗІБРАННЯ У ВАРШАВІ.

Орган варшавської православної митрополії, тижневик „Слово“ (ч. 90), подає таку цікаву вістку про обєднання ріжних сил для римо-католицької політичної акції на східних теренах Польщі: „Цими днями одна з газет повідомила про намічене у Варшаві таємне зібрання представників організацій і часописів, що ведуть відому релігійно-політичну акцію на східних землях, з метою „розширення“ цієї акції.

ОБРАЗ УКРАЇНСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ.

Очевидно, українська Волинь повинна мати свої українські римо-католицькі святощі, які післужилиб „навертанню“ українського православного населення. Луцьке „Жиціє Католіцкє“ (ч. 21.) у статті „Вістка про чудотворний образ Ісуса в Лисині“ каже: „П. Емілія з Твожевських Ошмяньцова склала на домагання с. п. кс. Людвіка Чоловського, адміністратора лисинської парафії, нотаріяльне зізнання про знані їй з оповідань матері подробиці про чудотворний образ Ісуса, який знаходиться у великому вівтарі лисинського костела“ (на Дубенщині? — Ред.).

З дальших інформацій „Ж. К.“ довідуємося, що цей образ за часів унії **був власністю греко-католицького священника,** який (очевидно по скасуванні унії) хотів умістити його в береженському костелі (Дубенщина — Ред.), але колятор костела граф Чацький, мабуть тому, що образ був українського і греко-католицького походження, спротивився приняттю його, й образ умістили над воротами з боку вулиці. Після довгих пертурбацій образ опинився в костелі села Лисина, де він і досьогодні.

Голосне славлення нашого українського образу, якого у свому часі не хотів приняти до костела ревний римо-католик гр. Чацький, звязують на Волині з широко закроєною місійною акцією, що має на меті „навертати“ українців.

ПОЛЬКИ РИМО-КАТОЛИЧКИ ПРИ ПРАЦІ.

Перед кількома днями відбувся в Луцьку зїзд делегаток „Католицького Т-ва Жінок Луцької Дієцезії“. Із звіту зїзду маємо такі відомости про роботу польських жінок на Волині: Т-во має 70 відділів, разом 2620 членів; зорганізувало 3 курси для провідниць відділів, улаштовує екскурсії, дбає про поширення релігійної літератури, займається **„місійною“ працею, веде „катехізацію“ для „іновірців“, що бажають(?) перейти на римо-католицтво,** розповсюджує „добру пресу“, веде кіоски, „світлиці“, бібліотеки та при цьому вишкукує працю й веде дешеві кухні передовсім для тих „іновірців“, що потім „хочуть“ перейти на римо-католицизм.

Про розмах Т-ва свідчить факт, що відділ у Ратні (волинське Полісся) за один мин. рік розпродав 2.014 книжок і 14.4000 летючок.

Програма праці на черговий рік передбачає відкривання відділів у тих місцях, де „відбувається масовий поворот населення до католицизму“, бо — як казав голова т-ва — жінки польки добре розуміють, що „польськість і католицькість східних кресів у великій мірі є в їхніх руках“.

А що на це українські жінки?

ХХ.

З польської преси.

„Політика“ теж невдоволена...

Відгомін декларації УНДО в польській пресі ще не пролунав та мабуть ще й не скоро зовсім пролунає. Та сьогодні маємо нагоду занотувати мабуть найцікавіший голос з усіх тих, що ми їх досі зреферували на цьому місці. Це голос „Політики“, колишнього „Бунту Млодих“, органу, який поруч із „Бюлетином П.-У“ найрозумніше та найкраще ставлявся до проблеми польсько-українських відносин. Становище, яке „Політика“ зайняла у справі декларації УНДО, таке яскраво інше від того, що його займала досі, що робить враження, немов у цій справі „Політика“ перестала бути собою! Виходить, що або „Політика“ взагалі перевела ревізію свого становища до української проблеми або впала жертвою сумного непорозуміння.

„Остання декларація УНДО — це без сумніву виповідження нормалізаційної угоди, яка від трьох літ управильнювала деяко площини тертя між обома народами. Правда, декларація стоїть на становищі суверенности Річипосполитої і леґальних засобів боротьби і її не можна підтягнути під поняття „сепаратизму“, але безсумнівний відгомін чесько-німецької боротьби спричинює, що декларацію УНДО треба вважати за акт неприязний, за акт боротьби.

„Що є в цій декларації нового, чому це виповідження, цей акт боротьби прийшов саме тепер? Заки перейдемо до аналізи політичних наслідків саме такої, а не іншої методи української боротьби, мусимо поміркувати над постулятами, що їх українці висували досі. Це постуляти культурного характеру. **Теперішні постуляти вже суто політичні.** (Підкреслення наше — Ред.). Але насувається переможне питання, чи саме невиконування „нормалізаційних“ постулятів не спонукало українців до нещасної декларації, про яку нижче пишемо“.

Після того у десяти точках зібрані ті закиди, що їх декларація робить польській стороні за відношення до українського народу та української справи. І далі:

„Кожний поляк повинен поважно і глибоко поміркувати над цими справедливими вимогами та над мірою, в якій їх не виконано. Бо у всякому конфлікті є дві сторони, і та, що її має держава з природи речі більш відповідальна за такі чи інші реакції меншин. Але ці факти в ніякий спосіб не можуть вплинути на обєктивну оцінку величанської помилки, якою була думка Центрального Комітету УНДО висунути нові домагання.

„**Ці домагання вказують, що українці навертаються до метод, яких вони вживали в часі 1918—1930, тобто постійно звертались до заграниці, ставили нереальні домагання і т. п. Ці методи довели, як відомо до цілковитої зневохоти польської опінії, яка набрала переконання, що з українцями не можна взагалі поважно говорити. Вислідом цієї зневохоти була майже повна ліквідація українського шкільництва й самоуправи у Червенській Землі в тому часі. Українці повинні вже нарешті зрозуміти, що шляхом відкликів до заграниці не тільки нічого не добудуть, але й викличуть противний ефект до того, якого хотіли.** Цим разом це мабуть зовсім припинить акцію, що змагає до приєднання польської опінії для ідеї співпраці обох народів“.

На думку авторів статті (підпис: „Зеспул“) ця акція завдяки таким публіцистам, як Маріян Здзеховскі, Артур Гурскі, Петро Дунін-Борковскі і ін. зробила подивугідний поступ, і тепер

МИХАЙЛО МОЧУЛЬСЬКИЙ. 1)

З останніх десятиліть життя Ів. Франка

(1896—1916.)

(З приводу роковин смерти поета).

I.

Із творів Івана Франка я прочитав насамперед його повість „Захар Беркут“. Це було у 1886 році, коли я почав ходити до ґімназії. Мої старші товариші, з якими жив я в одному домі, мали річник „Зорі“ з 1883 року і я, переглядаючи його, попав на цю повість, яку і прочитав зараз з великим захопленням. Геройські постаті Мирослави й Захара Беркута глибоко врилися були тоді в мою уяву; перед моїми очима довго-довго стояли живо такі чаром романтизму овіяні картини, як полювання на медведя, нічна їзда на конях Тугара Вовка в Мирославою до монгольського табору, сивий дідусь Захар Беркут на тлі Ясної Поляни та геройська оборона Тухлі. Маленьким хлопчиком потай від матери я без розбору прочитав багато ріжнородних повістей, але такого враження, як „Захар Беркут“, не зробила була на мене — жадна. З тої пори Франко зацікавив мене і я пильно почав шукати його творів.

Та не так дуже довго треба було шукати їх. У Стрию, де я вчився, була потайна ґімназійна бібліотека. Вона за моїх часів переховувалася в домі, в якому жив колишній редактор „Ниви“, відомий педагоґ і приятель молоді — Кость Горбаль; а коли він перебрався у Перемишль, то перед оком влади вона ховалася по міщанських хатах на передмістю. З тієї бібліотеки я й почав зичити книжки і в певних відступах часу я з великою радістю й позичив з неї такі Франкові твори, як „Смерть Каїна“, „Сурку“, „На дні“, пізніше збірку новель „В поті чола“, а ще пізніше, збірку поезій „З вершин і низин“.

Леґенда „Смерть Каїна“ подобалася мені екзотичною темою, свіжими поетичними образами і з неї я вилускав собі ідею, що раю не треба нам далеко шукати, бо він близько нас, у нашому серці. Читаючи „Сурку“, я не міг надивуватися, якто Франко зумів у таку невеличку поему вкласти стільки материнської любови та вчився з тієї поемки шанувати й таку малу, погану, жидівську найменшу — Сурку. А вже не прибільшу, коли скажу, що оповідання „На дні“ я читав з червоними вухами. Невмирущі постаті діда Панька і Стебельського довго не покидали моєї уяви; в мені ворушилася ненависть до гасителів людського духа і я глибоко співчував Андрієві Темері, тим паче, що я вже знав, що Франко модель до нього взяв із себе самого.

Читаючи збірку „В поті чола“, мабуть у 1893 році, мені чомусь раз-у-раз уявлялося, що я бачу якийсь великий невід, у якому немов срібні риби тріпаються, побиваються люди і гинуть, як риби, через недостачу чистої води та повітря. В ньому і малий Мирон, який думає інакше і тому насміхаються з нього; і маленькі школярики, в яких висока педагоґія вбиває почування й пориви; і маніпулянтка і Ромця, яким не дають жити суспільні обручі; і лошкар і мітлороб, яких мудрі закони позбавляють заробітку і багато інших людей з ідеалістом Андрієм Темерою і Йоськом Штерном на чолі, яких доля кидає на дно суспільности й задавлює.

Десь у 1894 році я прочитав збірник поезій „З вершин і низин“. Лектура цієї збірки припала саме на час, коли мою душу колисав своїми солодкими піснями Гайне. Мене настроювали войовничо „Гимн“ („Вічний революціонер“) і „Каменярі“; мені подобалися „Панські жарти“ та згадані вже мною поеми „Смерть Каїна“ і „Сурка“, але як цілість поезії „З вершин і низин“ не зробили на мене такого враження, якого я сподівався від свого любимця — Франка. Реторичний тон ліричних поезій, сіруваті поетичні картини, натуралізм тюремних сонетів — віяли холодом на мене. Я мушу признатися, що навіть такі перлини, як перший жмуток „Зівялого листя“, розгубилися були тоді для мене в піску — місцями й золотім — поезій „З вершин і низин“ і я не добачив їх. Так я й чекав шуму вірлиних крил Франка...

В тім часі я був післав Франкові свій переклад поезії „Altes Lied“, Гайне й мабудь ще й свої поетичні спроби, чекав дуже Франкової оцінки, але тоді не діждався її. Аж якось раз пізніше, коли я був уже знайомий з Франком він пригадав собі мій переклад, похвалив, але не видрукував його.

„українці дали своїм ворогам аргумент, на який важко буде щонебудь сказати, а саме аргумент, що вони використовують скомпліковане міжнародне становище, щоб вести протипольську акцію". Що-ж торкається мериторичної справи декларації УНДО, то „Зеспул" „Політики" заявляє:

„Вимогу автономії мусимо назвати в теперішніх умовинах щонайменше несвоєчасною. Якщо колинебудь наші окраїни справді дістануть автономію — очевидно з забезпекою для польської людности позиції, яка їй належиться з історичних оглядів та з огляду на могутність польського народу, то це буде у випадку, коли Велика Україна добровільно получиться федераційним вузлом з Польщею. Як бачимо то це дуже мало правдоподібна перспектива. Поза цим не бачимо можливости дати повну автономію нашим східним окраїнам".

Та справді нечувану річ залишив „Зеспул" редакторів „Політики" на сам кінець:

„Не гадаємо, щоб декларація УНДО могла в чомунебудь вплинути на національну політику нашої держави. Маємо занадто багато пошани до великодержавної польської політики, щоб ми могли допускати, що її може управильнювати якась енунціяція партії, про яку нотcopійно відомо, що її члени незгідні між собою в ніякій важній справі. **Зате ця декларація причиниться без сумніву до того, що ми усвідомимо собі небезпеку, якою був би для Польщі факт, що Чехословаччина дала повну автономію Підкарпатській Руси. Єдиною відповідю на домагання автономії, що його висунуло УНДО, повинно бути категоричне вето нашої політики проти чеських проектів дати автономію країні, що від півдня прилягає де Червенської Землі і тим сильніше підкреслення найкориснішої розвязки підкарпатської справи, якою булаб передача тієї країни Мадярщині".** (Підкреслення наше — Ред.).

Отже панове з „Політики" не тільки не годяться на територіяльну автономію українців у Польщі, але й уважають, що мають право ставити „вето" навіть поза Польщею, в інших державах, де живуть українці, якби там хотіли дати українцям автономію! Яке світло кидає це становище „Політики" на все те, що вона досі писала?!

Вкінці „Політика" намагається переконати українців, що **коли декларація УНДО була інспірована з Берліна** (!!), то це дуже послабить ті течії у Польщі, що змагають до співпраці з Райхом проти Росії. „А чейже українці повинні розуміти — пише „Політика" — що визволення їх у Росії може прийти тільки шляхом співпраці Польщі й Німеччини, а не шляхом боротьби цих двох держав".

Якось дивно звучить те слово „визволення" в останньому уступі після цілої тої статті, що має наголовок „Нещасна декларація УНДО". Нещасною є та стаття „Політики", яка зробить на її читачів, що хотять бачити в кожній газеті і її політичній лінії якусь льоґіку, — цілком несамовите враження. Ми нею зовсім не перестрашені, хоч — признаємо — надзвичайно вражені. Вернемось до неї в окремій статті.

Совітська дипльоматія на послугах чужої розвідки.

Перед новим сензаційним процесом у Москві.

Кореспонденти льондонських часописів з Москви повідомляють, що в перших днях червня зачнеться там новий монстрпроцес проти б. совітських дипльоматів, а саме проти б. совітського амбасадора у Варшаві Давтяна, б. сов. амбасадора у Токіо і Берліні Юренева, б. посла у Варшаві, опісля в Барсельоні Овсеєнка, б. посла в Осльо Якубовича, б. шарже д' афер посольства у Варшаві Віноґрадова, б. шефа пресового виділу комісаріяту закордонних справ Штерна, генерала Ґекера, шефа закордонного виділу комісаріяту війни, безпосереднього зверхника всіх совітських аташе, генерала Васілєва, б. аташе в Льондоні, генерала Сміpнова, б. аташе в Парижі, генерала Яковлєва, б. аташе в Берліні і Токіо та їхніх заступників.

Усіх обвинувачують у троцькізмі та в співділанні з закордонною розвідкою. Найбільш обтяжений Юренев та ген. Яковлев, які буцімто працювали підчас свого побуту в Токіо на користь Японії, збираючи підчас відпусток вісти для японської розвідки.

Процес буде відбуватися при відчинених дверях.

Живучи від 1892—1895 р. в домі батьків теперішнього професора анатомії Йосифа Марковського ,я почав користуватися його невеличкою, але добірною бібліотекою з природознавства, фільософії та історії літератури, а заохочений трохи пізніше моїм учителем польської літератури, письменником Антоном Мазановським, я почав займатися здебільшого історією літератури і познайомився з теорією Тена. Під той час я роздобув уже сам розвідку Франка про „Перебендю", студію Олександра Колесси, колишнього стрийського учня „Шевченко і Міцкевич", писання Драгоманова і цікавився дуже Франковим журналом „Житє і Слово".

З початку я мріяв стати учнем Михайла Драгоманова, але коли той помер саме після мого іспиту зрілости, і я знав, що Франко габілітувався на професора української літератури, я гаряче бажав собі стати його учнем.

Незабаром стало відомим, що Казимир Бадені та клерикальні сфери не допустили Франка до університетської катедри, і мені лишилася тоді одна дорога — познайомитися особисто з Франком. Від свого львівського товариша Стефана Івасика я знав, що Франко популярний і доступний, тому й не тратив надії, що живучи у Львові, я таки колись познайомлюся з ним, а все-ж бодай скоро побачу улюбленого борця за вселюдські ідеали. Але моє життя не склалося рожево і не так скоро мені довелось побачити Франка, не кажучи вже про особисте знайомство.

(Далі буде).

Японці заняли твердиню Квейде.

Райтер приносить вістку з північного Гонаню, що в суботу досвіта японські передні сторожі ввійшли до укріпленого міста Квейте, положеного на монгольській залізниці.

ЯПОНСЬКІ ЛІТАКИ ЗБОМБАРДУВАЛИ КАНТОН.

Домеї повідомляє, що японське морське летунство розвинуло живу акцію в південному Китаю. Коло 40 літаків бомбардувало залізничу лінію Кантон-Ковлюн (що лучить Китай з бритійською кольонією Гонкон), зокрема мости і стації та місцевости Шілюн і Шантін.

Райтер подає, що 11 японських літаків збомбардувало околицю зал. двірця у Вонспа. Шкоди чималі, покищо годі їх обрахувати.

38 ЯПОНСЬКИХ КОРАБЛІВ ПЕРЕД ОФЕНЗИВОЮ НА ПІВДЕННИЙ КИТАЙ.

Недалеко південно-китайського побережжа, зокрема коло Сунтану (в околиці Макао) японці зосередили 38 воєнних кораблів. Вони мабуть мають перевести наступ на Кантон.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 109 і 110. Вівторок, 29 (17) травня 188[illegible].

КОНФІСКАТА.

„Вчорашнє число „Діла" сконфіскувала державна прокураторія за переклад статті „Про русинів" (питання Київського королівства), вміщеній у берлінській газеті „Пост", органі кн. Бісмарка. Дуже нам жалко, що тієї незвичайно цікавої статті не можемо подати нашій читаючій публиці на провінції, а видаючи нинішнє число, заповняємо опорожнене через конфіскату місце іншим матеріялом".

ПОСВЯЧЕННЯ ФУНДАЦІЇ КОНСТАНТИНА КН. ОСТРОЖСЬКОГО В ТЕРНОПОЛІ.

В дописі з Тернополя подає „Діло" опис посвячення дому фундації Константина кн. Острожського, що мав служити захистом для підупавших міщан. Головою комітету, що завідував фундацією, був тоді д-р В. Лучаківський, головою будівничої комісії був Теодор Сеник, будову вели Заншевський і Черний. Посвячення відбулося 12-го травня н. ст.

МАДЯРСЬКА НЕСПОДІВАНКА.

Мадярський уряд вирішив, що Мадярщина не візьме офіційної участи в париській світовій виставі, але заявив, що не буде боронити нікому з промисловців, які захочуть взяти у тій виставі індивідуальну участь. Але на інтерпеляцію у цій справі в парляменті премієр Тісса відповів, що „як його промисловці радяться, чи брати участь у виставі, то він відповідає, що ні, бо уряд не хоче, щоб участь окремих промисловців хтонебудь уважав за офіційну участь Мадярщини у виставі, а по-друге уряд хоче охоронити промисловців від якоїсь великої шкоди, бо при теперішньому положенні у Франції ніхто не може заручити, що там вшанують якслід мадярський прапор. Ситуація і без того дуже поважна".

Ця відповідь Тісси викликала всюди тривогу і зробила велике враження в Парижі. „Діло" пише, що хоч Тісса сказав, що ситуація тепер дуже поважна, то вона не поважніша, як була, але Мадярщина не хоче взяти участи у париській виставі, бо як союзник Німеччини не може робити того, що моглоб бути для неї немиле.

ОБУРЕННЯ НА ТІССУ В ПАРИЖІ.

Париж, 29. травня. Обурення на Тіссу за його промову в мадярському парляменті у справі париської вистави росте з кожним днем. Кажуть, що французький уряд доручив своєму послові у Відні розмовитись у цій справі з гр. Кальноким.

ЗАГАЛЬНЕ ВДОВОЛЕННЯ В БЕРЛІНІ.

Берлін, 29. травня. Відповідь Тісси на інтерпеляцію у справі париської вистави викликала тут загальне вдоволення.

Чиї літаки збомбардували Сербере?

Вчора наспіла вістка, що еспанські національні літаки збомбардували місцевість Сербере на еспансько-французькому пограниччі.

Тимчасом національні урядові кола твердять категорично, що ті літаки належали до барсельонського уряду, який хотів довести до міжнародніх ускладнень. Вже давно на барсельонському летунському майдані перемальовано кілька літаків на національні краски.

У міжчасі французький уряд вислав протест до Бурґосу.

У БАРСЕЛЬОНІ АРЕШТУВАЛИ МІЖНАРОДНЬОГО КОНТРОЛЬОРА?

У барсельонському порті нац. літаки затопили бритійський корабель. Італійського старшину, що був на чердаку як контрольор, червона влада арештувала. Згідно з рішенням комітету неінтервенції бритійський шарже д' афер зажадав, щоби італійського старшину негайно увільнили.

На перехресті звільни хід воза!

По широкому світі.

Совітський тримоторовий літак перелетів кордон Фінляндії. Фінляндській граничній сторожі не вдалося його зістрілити.

До Чехословаччини приїхав шеф виділу Середущої Европи бритійського міністерства закордонних справ. Він відвідає судетські землі.

Шеф французького летунства з 5-ма старшинами прийде в неділю до Англії, щоби звидіти осередки летунського вишколу.

Німецький уряд розвязав австрійський „Червоний Хрест".

З японського уряду уступив також міністер війни ген. Суґіямо. На його місце прийде найправдоподібніше ген. Інаґакі.

Літературна сторінка.

Патріотичні поеми.

(Ол. Бабій „ПОЖНИВЯ". Поеми. Вид. „Сад"; Львів 1938; ст. 96. Обгортка М. Бутовича.)

Є в цій збірці 12 поем, нерівних розміром, ріжних формою, а спільних настроєм. 11 з них патріотичних, перша, наче заспів — фільософічна, „Вщар сам" — присвята памяті Грицька Чуприни, розстріляного большевиками за участь у повстанню; „Син отамана" про отамана Богдана Нечая; „Степ" про боротьбу з большевиками; „Базар" про різню у Базарі; „Могила над морем" романтично-патріотична балляда про Маріотгу Кастат; „Дідусь" про батька; що вислав двох синів на війну; „На Маківці"; „Під Крутами"; „Пісня про вязня на островах Соловецьких" та „Отаман Петлюра" — вказують самими заголовками тему; збірку кінчає символічна поезія про пальму, яку автор прирівнює до народу в пустині.

У цій збірці О. Бабій завертає до доби свого „Гуцульського куреня". Вона має приблизно ті самі прикмети що давня розмашна поема з тими самими недостачами. Автор покинув свобідну строфу, що раз-у-раз зміняє розмір і чергу рим, перейшовши на чотирорядкові строфи. Але він не має терпцю втриматися у вибраному ритмі і зміняє його по вподобі часто переходячи теж на новий розмір, щоб без важної причини знову його змінити. Бабій віршує дуже легко, має розмах і сміливість не дбати про зверхню форму. Він користується ввесь час привілеєм „поетичної ліценції"; щоб зміняти приняті в літературній мові наголоси, звичайну складню і мабуть несвідомо вживає місцевих галицьких наголосів, хочби в таких словах як „буде" і „були".

Маємо враження, що більшість поем повстала нашвидку, зовсім принагідно; вони занадто багатомовні і нерідко переходять у звичайну прозу, як напр.:

Як виростеш, то і тебе напевно
Зустріне може моя, наша доля:
Заплаче мати в нічку ревно
І сестри може Богу ся помолять.

Або:

І думаю: Ось цей юнак нелітний,
У якого усміх кволої дитини,
Не стерпівши, що край в неволі рідний
За зброю няв — і тут в тюрмі загинув.

Або:

Всі воювали, хто мав духа,
Старі, малі та ще й жінота.
Нечай також наказу слухав:
Зродилась до війни охота.

Сила О. Бабія у простоті, в ясних, звичайних образах, наближених до народньої поезії або у декляматорськім патосі, що напевне ефектовно виходить, коли його слухати з естради. Слухаючи можна пропустити одну-дві строфи і ще на час зрозуміти в чому річ, можна і не звернути уваги, що в одній і тій самій строфі автор уживає слів „товпою" та „юрбою; „влада" і „власть", якби це були два ріжні поняття. Зате схилившися уважно над книжкою нелегко зрозуміти таку поему як „Світ і людина"; навіть фільософічно підготованому читачеві. Не розуміємо в ній ні символів, ні понять, ні навіть — самої теми.

Вся збірка дуже нерівна. Є в ній гарні, сильні строфи, за якими йдуть водянисті, є акорди доброї лірики, що переходять у зайві міркування про ідеали, свободу та геройство. Сказати щось нового, гарного та розумного про свободу та геройство — нелегко. А підкидати поняттями небезпечно — як ножами...

Любити світ, життя, ми не могли би,
Колиб любови в світі дух помер.
Ми все ішли від Скиллі до Харибди:
Все Франц з Асижу був і Робеспер.

Більшість людей неподібна ані до Франца з Асижу, ані до Робеспера, як і більшість добрих поезій не холітається між Скиллею і Харибдою — наївности і фільософії. Жаль, що О. Бабій не має гуртка поетів, де вірші кладуть на варштат, як ...діяменти і — шліфують. **м. р.**

Нова повість К. Гамсуна.

79-літній Кнут Гамсун, подібно як Бернард Шов чи Гергарт Гавптман, не покидає пера, даючи цим доказом великої працездатности і невичерпаної енергії. Його остання повість „А життя пливе далі" нагадує неодин його давніш твір своїм сюжетом і тоном. Місце дії — маленьке містечко у північній Норвегії Сегельфос, знане нам уже з одної повісти Гамсуна, так і названої „Місто Сегельфос". Містечко що було колись селом, переміняється у місто; замість дикої природи виростають тут будинки з усякими машинами — почта і телеграф, банк, суд, аптика, кіно, готель... усе давнє гарне завмирає, але життя має власні закони: пливе далі. Люди змінюються під впливом цивілізаційних винаходів і тільки в деяких з них у душі живуть іще природні потреби та інстинкти. Для одних вони добрі, бо дають їм щастя, для інших лиховісні, бо родять конфлікти із собою та середовищем.

Ось подружня пара — директорів почти. Він увесь час у бюрі, добре вихований, добрячий, ніжний, — вона привезла до такої містини вищі музичні студії з Берліна і не має перед ким грати на фортепіяні. Їй подобається аптикар і вона починає невинно з ним фліртувати. Може і кохається в ньому? Хто це може знати? Вона щодо цього непевна. Показується, що всі вищі почування в ній згасли. І коли аптекар ожениться, вона покінчить самогубством, але так дискретно, так обдумано, щоб всі повірили у нещасливий випадок.

Поруч цієї мрійливої, романтичної постаті маємо другу жінку, привязану до життя, як риба до води. Вона має вже 50 років, але почувається на 20 років молодша так і виглядає, та і живе. Коли мала 17 років вийшла за багатого купця у Сегельфос і тепер уже має внука. Усі її звуть „бабусею" жартом. Вона відновила своє одне знайомство зперед 20 років і здогнала молодість. Іде за своїми природними потребами — всі про те знають і голосно про це говорять, але через це не думають про неї погано. Деякі навіть заздрять її повного життя, зрівноваженої вдачі: ця жінка зуміла піти за своїм природним хистом навіть серед неприродного життя.

Справжньою головною особою повісти Гамсуна є Август Скрізьбувалий, відомий нам уже з інших повістей. Його професія неозначена — він нібито робітник, нібито підприємець, пан і слуга. Бував скрізь і скрізь умів достосуватися до обставин, брати життя таким, як воно було. Він має багато уяви, але тільки в інтересах, дрібних інтересах, що дозволяють йому жити із дня на день, легко. Про те, що було вчора вміє не думати. Мав колись гроші, забув про них і коли вірна йому Павлина привезе йому їх, він не зможе навіть пригадати собі, як це було колись. А вмре особа, яку він кохав найпалкішим серцем, не буде терпіти ні хвилюватися, бо кожний новий день пірве його новими враженнями. Він на всьому розуміється, всі звертаються до нього за радою і він уміє дати практичну раду всім, а сам зробить, що примха йому накаже. Чи варт самому робити зусилля, щоб змінити своє життя? Навіть там, де йде про гроші, які потребує або про дівоче серце — не буде боронитися. Усіх розворушить, захопить до діла, а сам стоятиме осторонь, приглядаючися суеті людській. Довкола нього нужда, глупота, підлота, пересуди — він усміхається до всього з погордою, хоч любить життя і людей.

Важко рішити, чи Гамсун стоїть на боці свого улюбленого героя, в душу якого вложив чимало із своїх почувань, чи дивиться на нього з іронією. Він не вміє змальовувати „позитивних" героїв — тільки мрійників-чудаків, бродяг, зайдиголов, напів ідеалістів, напів пересяклих песимізмом. Остання повість Гамсуна має як і неодна попередня легкий натяк на символічний зміст життя малих людей, але вся наскрізь реалістична, часто із брутально-реалістичними сценами.

Переходи дорогу, куди ідуть тільки у прямовисній лінії, а не поперек!

Літературна хроніка.

ТАЄРАН ГЕРОЄМ ПЄСИ

Уперше появиться на сцені як головний герой пєси великий політик і дипльомат Таєран, приятель Дантона, пізніше революційний агент в Англії, діяч, що почав свою дипльоматичну карієру при Наполеоні і не покидав її аж до становища амбасадора при Людовику Филипі, зазнаючи всіх великих успіхів і невдач французької зброї та політики. Досі Таєран виступав у пєсах з Наполеоном поруч імператора як підрядна фігура, як це і було в останній Наполеонівській пєсі Брукнера. Пєсу про Таєрана як велику індивідуальність написав німецький драматург Герман Кессер. Таєран виведений як розумна та чесна людина, що вмів йти за подіями і використовувати обставини для своєї праці. Кессер використав для пєси останню монографію про Таєрана — Дуфа Купера.

ПЯТЬ СПОКУС ЛЯ ФОНТЕНА.

Відомий французький повістяр і драматург Жан Жіроду видав книжку „Пять спокус Ля Фонтена". Це пять відчитів про великого байкописця, написаних легко, з дотепом, і з великим поетичним чаром, як усе те, що пише Жіроду. Ля Фонтен на думку Жіроду зумів побороти в собі пять спокус, які загрожували його генієві: спокусі буржуазного життя, жінок, товариського життя, скептицизму та релігійности і врешті: спокусі „великої літератури". Цій останній спокусі Ля Фонтена присвячує найбільше місця, пояснюючи, як легко байкописець міг завдяки своїм звязкам із найбільшими письменниками своєї доби попробувати стати „великим" використовуючи форму великої поеми або трагедії. Ля Фонтен волів життя невибагливого письменника і дрібні байочки, завдяки яким саме став безсмертним.

БЕРНС НЕ ВМЕР ВІД АЛЬКОГОЛЮ.

Загальна думка в історії літератури така, що славний шотляндський бард Роберт Бернс помер у 38. р. життя знищивши себе горілкою. Саме появилася студія англ. критика Джеймса Крайтона Брауна „Бернс у новому світлі", основана на медичних студіях. Він ствердкує, що тодішня медицина не вміла ще ставити діягнози недуг, на які люди вмирали. Бернс дуже тяжко працював на життя і мав серцеву недугу, якої лікарі не розуміли. Творча сила поета була ненарушена і якби він мав такі самі матеріяльні умови розвитку, як Байрон або Шеллі, то напевне був би дав іще не один великий твір.

ДВІ ФРАНЦУСЬКІ НАГОРОДИ.

Велика щорічна нагорода фр. „літератури кольоніяльної" припала цього року Рене Гійо за збірку новель п. з. „Кордони зашів". Одну з новель між ними вважають деякі архитвором. Жюрі зазначило теж високу вартість минулорічної книжки Гійо „Рас ель Гуль, південна станиця", що кандидувала до нагороди.

„Нагороду вікінгів" за пригодницьку повість дістав Бернард Франк за повість „Шогва". Франк є капітаном корабля і плаває від молодечих літ. Підчас війни командував „Норд-Капером" удавши до вязниці Агмед-пашу з його генеральним штабом; потім був керманичем летовища у Сен-Назер. Від 1920 р. присвятився літературі. Дві жінки були контркандидатками при цій нагороді: Одетта де Шгадо зі своєю повістю „Босоніж по Мавретанії" і Елла Маяр зі своїми враженнями подорожі по Туркестані та Монголії „У заборонених оазах".

ПОЄДИНОК ДВОХ ДРАМАТУРГІВ.

Два визначні французькі драматурги Анрі Бернштайн і Едвард Бурде вирішили суперечку між собою — поєдинком. Причина — літературна. Е. Бурде веде державний франц. театр „Комеді Франсез" і в ньому відмовився виставити пєсу Бернштайна „Юдиту". Може і висловив при цьому свій осуд про неї. Секунданти рішили, що він перший образив Бернштайна. Бернштайн мав право вибирати рід зброї і вибрав шпади. Випустив трохи крови Бурдетові і навіть із ним не погодився. Це вже 7-ий поєдинок Бернштайна; він любить боротьбу і конфлікти такі самі, як змальовує у своїх пєсах, пристрасних і брутальних. Сам має власний театр, де він 30 років ставить свої пєси з великим успіхом; має славу та гроші, але його величина тільки його думками про безсмертність чи тільки дешеві успіхи своїх суперників. Паризька критика не оминула нагоди, щоб присвятити конфліктові двох драматургів... злобних репліки, якби була на премієрі спільно складеної ними комедії. Мораль цієї комедії така: той, де з письменника вилізає подразлива авторська амбіція — не поможе ні його талант, ні шпада — він осмішує себе.

Сторінка без політики.

Нова американська мода.

Жінки цілого світу вживають найріжнороднійших способів, щоб придумати завжди якісь нові прикраси до своїх одягів, якусь нову причіску і т. і. Словом, жінки всіх країв є справжніми невільницями пані моди, хоч на цю неволю вони зовсім не нарікають. Та американки виявляють найчастіше не лиш велику винахідчивість у ріжних новинках моди, але теж чи не найбільшу у світі ексцентричність. Памятаємо добре, звідки вийшла мода носити годинники замість підвязок, малювати собі нігті на ногах, малювати ноги замість носити панчохи і т. і.

Тепер американські красуні придумали новий спосіб, щоб не лиш звернути на себе увагу, але щоб здобути теж признання найбільш ексцентричних жінок у світі.

Отже найновішою новинкою, яка розбиває багатим американкам нудьгу на пляжах Фльориди — це випалювання найріжнороднійших узорів на тілі. Щоб наші пані не перелякалися неприємного слова „випалювання", відразу мусимо зазначити, що про справжнє болісне випалювання нема навіть і мови. Навпаки прегарні взори і сільюети творяться на тілі зовсім безболісно. А саме молоді американки закривають собі тіло у відповідних місцях спеціяльними шабльонами і виставляють його відтак на вплив соняшних променів. Такі шабльони роблять звичайно з пергамінового паперу, який не пропускає світла і при допомозі товщу наклеюють його на плечах, бо на плечах є найбільше місця на взори і там теж такі взори можуть осягати довільну величину. Ясно, що довкола шабльону тіло опалиться і згодом потемніє. Під шабльоном тіло залишиться біле, чи пак задержить свою звичайну, природну барву. Таким чином можна викликати найріжнороднійші ефекти

Як ми вже згадали, найкращим місцем на взористе опалювання є плечі. Деякі американки мають цілі плечі опалені у найріжнородніші взори і прикрашені ґейби природною коронкою.

Взори до шабльонів рисують найліпші малярі, очевидно за добрі гроші, що теж причиняється до поширення нової моди. Адже в Америці все, що дороге наймодніше і найгарніше.

Сама думка випалювати взори зовсім не нова. Вже в давніших часах вживали цього способу королівські городники, щоб приготовити ріжні овочі, призначені на королівський стіл. Вони наклеювали на квітах, чи на овочах, які ще не доспіли, шкіряні монограми своїх монархів, повитинані прецизно зі шкіри. Під впливом соняшних променів овоч доспівав, набирав жовтого, чи рожевого, або й червоного кольору в незаслонених місцях. Зате місця закриті шкіряним моноґрамом, залишалися блідо зелені. Таким чином на королівський стіл подавали підчас бенкетів овочі з королівськими моноґрамами.

—o—

Англійська королева робить ухил від традиції.

Анґлійська королева-вдова Марія дістала запрошення на відкриття нової дівочої колеґії в Ессекс. Напередодні відкриття управителька нової колеґії дістала такий лист від особистого секретаря королеви:

„Її королівська величність бажає собі, щоб я повідомив Вас, що вона просить не давати їй золотого ключа підчас інавґураційної церемонії. Королева хоче відчинити головні двері заведення при допомозі звичайного залізного ключа".

В Анґлії істнує старий звичай, що членам королівської рідні, які беруть участь у відкритті якогонебудь нового будинку, чи установи, дають золотий ключ. Кажуть, що королева-мати, яка брала вже участь безліч разів у відкриттях, має вже кількасот золотих ключів, з якими не знає вже, що робити. Тому теж королева рішила тепер не приймати більше золотих ключів, лиш звичайні залізні ключі, які залишатиме ініціяторам кожночасної паради

—o—

„Мерлець", який малощо не вмер.

У Франції в департаменті Нор відбувалися перед кількома днями вправи до т. зв. пасивної оборони. До вправ запросили органи влади й „цивілів"-добровольців, які мали виконувати деякі функції, що їх іншими разами виконували військові.

Добровільців зголосилося багато. Одному мешканцеві Валенсієну доручили відтворити ролю в акції, яка мала відбутися в палаті Сен-Дені, де була приміщена пожежна сторожа.

Доброволець мав удавати мерця і він положився на землю й терпеливо ждав, аж його заберуть санітети. Та про нього мабуть зовсім забули і навіть не повідомили, що вправи „пасивної оборони" закінчені.

„Мерлець" людина скромна й обовязкова, лежав терпеливо й далі виконував доручену йому функцію, переконаний у сто відсотках, що у призначену пору, згідно з приказом, його заберуть. Минали таким чином цілі години. „Мерлець" далі лежав.

Стемніло. В той час почали вертатися до ремізи пожежні авта, які брали участь в алярмі. Одно з авт погасивши призначений вогонь скермувалось просто на „мерця" і булоб його напевне роздавило на смерть, якби він не зірвався в останнім менті на рівні ноги й не пустився що сил утікати, не дбаючи вже про те, що таким чином не поминуться приказов.

—o—

Чародійні окуляри.

В деяких закордонних журналах появилася недавно коротка вістка про „чародійні окуляри", що їх винайшов дрезденський учений Макс Кляйнер.

На перший погляд новий винахід — це зовсім звичайні окуляри. До них прикріплений шнурок і на кінці шнурка прикріплений прилад, щось ґейби в роді кишеневої батерійки.

Новий прилад ще не уліпшений і д-р Кляйнер не осягнув ще всього, що хотів і не припиняє ще своєї праці. Він заповідає, що за рік-два окуляри стануть справді „чародійні". Вистане їх натягнути на очі, щоб усе бачити наскрізь, без ніяких перешкод і з якнайбільшою докладністю.

Все таки винахідник вагається: чи його винахід принесе користь людству, чи радше він зробить людству медвежу прислугу. Чи не краще обмежити користування окулярів і застосувати їх головно до медицини. Ось такі питання турбують винахідника д-ра Кляйнера.

Бо справді, уявім собі, які клопоти й пакости міг би спричинити такий новий винахід, якби його можна було купити в оптика:

Сидить собі чоловік у каварні, або у трамваю. Злодій бачить докладно, чи він має годинник, портфель і чи в тому портфелі є якісь гроші.

Сидите в хаті й не маєте найменшої охоти когонебудь приймати. Гість дзвонить, відтак виймає з кишені окуляри і бачить, що ви притаїлись і ждете, поки він не відійде.

Листар приносить листа. Сторожиха напевно подбає про чародійні окуляри і знатиме всі тайни льокаторів.

Вкінці останній арґумент, чи не найбільше переконливий. Молодець виявляє дівчині свою любов та одночасно бачить як у її шлунку відбувається процес травлення.

„Життя прегарне — сказав хтось — лиш треба мати окуляри".

Справді, чи варто мати окуляри, чи ні? Покищо можемо потішатися, що винахід д-ра Кляйнера ще вилами писаний і ледви чи з нього вийдуть „чародійні окуляри". Покищо сама вістка сильно „чародійна".

Не входи на дорогу несподівано!

ЗАСУДЖЕНИЙ НА СМЕРТЬ ПРОКОВТНУВ МЕТЕР ДРОТУ

В американській вязниці Сін-Сін сидить поляк Йосиф Рилович, засуджений за грабункове вбивство трьох жінок на смерть. Щоб не піти на електричний фотель, Рилович наложив сам на себе руки. А саме користаючи з неуваги сторожів, вийняв із матераца свого ліжка пружину, поломив її на дрібні кусні і відтак ковтав по кусневі дроту. Ясно, що по якомусь часі його схопили страшні болі у шлунку. Вязня відставили до лічниці і там при помочі променів Рентґена відкрили справжню причину болів. Негайно перевели на самовбивника операцію і вичистили жолудок і залишили засудженого у лічниці тільки на те, щоб після повного видужання посадити його на смертельне електричне крісло. Президент відкинув прохання за помилування

—o—

ЕСКІМОСИ ХОЧУТЬ ЇЗДИТИ НА КОЛЕСІ.

Траґічна смерть відомого американського летуна Віллі Поста і Віллі Роджерса ще й досі не прогомоніла в Америці.

Обох летунів стрінула смерть підчас їх останнього лету до північного бігуна. Їх тіла знайшло двох ескімосів, які перевезли тіла з останки до батьківщини. Обом ескімосам дали в нагороду за їх труди й зусилля доволі велику грошеву нагороду, одначе їм захотілося роверів. І справді недавно у Сіпль, пристані З. Держав над Тихим Океаном, відки відходять кораблі до підбігунових околиць завантажено на крабель два ровери, призначені для ескімосів. Ці ровери жертвувала їм жінка покійного летуна п-і Пост. Годиться при тім замітити, що ескімоси майже не будуть користати з роверів, бо тільки дуже короткий час терен на далекій півночі стає пригожий до наколесницької їзди

—o—

В імя загального добра.

Великі уми всіх часів звертали завжди найбільшу увагу не тільки на ціль людського життя, але й шукали засобів, як облекшити й удосконалити те життя. Таким чином соціольогія, себто суспільні справи, займали в фільософії — і займають досі — чільне місце. Зновуж у суспільному питанні найважніше те, як усунути завеликі ріжниці в побуті поодиноких людей і цілих кляс, суспільних верств, бо ті ріжниці є корінь і головна причина всіх суспільних конфліктів, усієї ворожнечі, усього лиха. Справа вирівняння тих ріжниць не маловажна для всякого народу, особливо важна вона для народу в нашому положенні. Поділ на верстви і незгода між ними дуже ослаблюють націю та зокрема кожну верству, тому теж мусимо вживати всіх засобів, щоб усі стани й верстви в народі зединити під одним гаслом, для одної мети. Національна свідомість у всіх станах народу — це звичайно певна запорука, що всі стани зуміють відріжнити і підпорядкувати свій окремий інтерес інтересам загалу. Для такої свідомости найбільш пригожим ґрунтом є загальний добробут. А найдоцільнішим способом на створення такого добробуту вважаємо загальну раціональну ощадність. Отже чому раціональну ощадність, себто складання своїх ощадностей у рідних фінансових установах, повинен кожний українець уважати за свій суспільний, громадянський і національний обовязок. Це сьогодні одна з найважніших національних проблем — і хто сам виконує той обовязок та освідомлює в тім напрямку менше свідомих, той дає собі найкраще свідоцтво свідомости й патріотизму.

—o—

ВЕСЕЛЕ

ПОЖИЧКА.

— Чи можеш позичити мені 25 сот. на трамвай?

— На жаль, ні, бо маю лиш цілу пятку.

— Добре, дай мені пятку, то поїду таксою.

АМЕРИКАНСЬКА ФІЛЬМА.

Директори фільмового студія приглядаються пробному висвітлюванню нової фільми. Раптом, підчас найніжнішої любовної сцени з апарату залунали якісь несамовито-пронизливі звуки.

— Гальо, хто там так виє? — аж підскочив на кріслі один із директорів.

— Нічого страшного, — відповідає у темряві режисер — це чоловік, який виє... нарій.

Літературний конкурс „Діла“ на новелю або гумореску.

Наша редакція розписала конкурс на погідну новелю, оповідання або гумореску невеликих розмірів **найбільше** на 5 фейлетонів (50 сторінок рукопису шкільного зшитка). Речинець присилки: 1. червня ц. р. З 1-им червня конкурс зачиняємо.

У конкурсі можуть брати участь усі: по вподобі автори під власним іменем або під псевдонімом, навіть уже відомі письменники й аматори. До новель під псевдонімом треба долучити зачинену коперту, де слід подати власне прізвище, щоб нагороджений не потребував аж пізніше доказувати своє авторство. Рукописи повинні бути **дуже читкі**, писані на одній сторінці, по змозі з великими відступами між рядками або широким марґінесом, найкраще — переписані на машинці.

Автори, які хотілиб після конкурсу дістати рукописи назад, мусять це виразно зазначити і відобрати їх у редакції або прислати на кошти пересилки.

За найкращі новелі призначуємо **5 нагород**, а саме: за І-у — 50 зол., за II-у — 30 зол. за III-ю — комплет Бібліотеки „Діла“; за IV-у — піврічну передплату „Діла“; за V-у — піврічну передплату „Діла“.

Відклик Союзу Українок.

До
Воєвідського Уряду
у Львові.
через
Городське Староство
у Львові.

Головний Виділ Центрального Українського Жіночого Товариства Союз Українок у Львові до рук голови Мілени Рудницької, Львів, вул. Над Яром 7, вносить

відклик

від рішення Городського Старости у Львові з дня 6. V. 1938. р. L. Pol. B. 4/904/I/stow/38 г., яким завішено діяльність Центрального Українського Жіночого Товариства Союз Українок у Львові.

Воєвідський Уряде!

Городське Староство у Львові рішенням з дня 6. V. 1938 р. L. Pol. B. 4/904/I/stow/38 г. завісило діяльність Центрального Українського Жіночого Товариства Союз Українок у Львові. Проти цього рішення вносить Головний Виділ відклик

з таких причин:

I. Цитоване рішення Городського Староства опирається на фактичній підставі, яка є суперечна з дійсним станом річей. Наслідком цього правні висновки з такої фактичної підстави є безосновні. Зокрема закиди, поставлені Товариству в цитованім орeченню, представляються в дійснім стані річей у такому світлі:

ад 1) Закид, що співпраця Союзу Українок з українськими нежіночими організаціями перечить постановам статуту, є зовсім нестійний. Навпаки, така співпраця Т-ва з українськими організаціями й установами, що мають подібні завдання і ділянки праці, належить до статутових прав і обовязків Союзу Українок, про що виразно говориться в кількох місцях статуту Т-ва. І так §. 4 уст. 4 статуту постановляє, що Товариство „висилає свої відпоручниці на загальні збори, зїзди, наради, засідання організацій і установ, споріднених з Товариством своєю діяльністю“, при чому ясна річ, що йде тут про організації й установи нежіночі, а загальні, бо справу співпраці з жіночими організаціями нормує інший уступ статуту (§. 4, уст. 3). Находимо далі в статуті постанову, що в Загальному Зїзді Т-ва мають право участи „відпоручники українських інституцій і товариств, запрошених Головним Виділом“ (§. 23, уст. 2). Аналогічно в Загальних Зборах Філії і Кружка С. У. беруть участь відпоручники повітових і місцевих українських товариств (§. 49 і 63). Також цього роду постанова, що одним з обовязків членів Т-ва є „бути діяльною громадянкою та піддержувати позмоги працею і жертвенністю українські національні установи“ (§. 12, уст. 5) свідчить про те, що тісна і дружня співпраця Союзу Українок з іншими українськими організаціями, як напр. Просвіта, Рідна Школа, Р. С. У. К. і інші кооперативні централі, Сільський Господар, Українське Гігієнічне Товариство, Відродження й інші, належить до круга і способів діяння Товариства, устійнених статутом. Товариство обіймає ріжні ділянки праці, як культурно-освітню, господарську, кооперативну, гігієнічну, харитативну і т. і., і мусить порозуміватись з іншими краєвими установами й організаціями, що ведуть таку саму роботу в цій ділянці. Коли напр. статут Т-ва накладає на нього обовязок вести між жіноцтвом пропаґанду ідеї кооперації (§. 4, т. 18), то очевидно Т-во мусіло узгіднювати з Ревізійним Союзом Українських Кооператив зміст і форми цієї пропаґандивної праці. **Доказ:** статут Т-ва §. 4, уст. 4, §. 23, уст. 2, §. 49, §. 63.

ад 2) Правдою є, що Товариство зорґанізувало музейну секцію, а саме зробило це згідно з постановами §. 4, уст. 2 статуту („Товариство творить для полагоди справ Товариства окремі секції, комісії, комітети, яких діяльність унормована окремими правильниками“. (Завданням цієї музейної секції є збирати вияви творчости і памятки діяльности українського жіноцтва, як напр. мистецькі твори жінок, памяткові предмети по заслужених жінках, архіви жіночих товариств і т. і.) Правильник секції находиться між паперами Товариства, які забрало Городське Староство). Істнування і діяльність такої музейної секції є одним з засобів до осягнення мети Т-ва, а саме до піднесення духового рівня українського жіноцтва та збільшення його впливу на національну культуру (§. 3, уст. 1 і уст. 2 статуту), отже твердження, що „статут не передбачає можливости творення музейної секції“ є нестійне, бо статут загалом не вичисляє, які секції при Т-ві мають істнувати

Що торкається музейної збірки для „Музею історично-воєнних памяток“, яка мала зображати участь українського жіноцтва у війні, то щоправда Т-во мало намір таку збірку перевести і видало в цій справі комунікат, який помістило в пресі, уважаючи збірку всяких історичних памяток, звязаних з діяльністю жіноцтва, за річ не лише абсолютно леґальну, але також за згідну із статутом. Одначе тому, що це було заквестіоноване Городським Старостовом, Товариство від цього відступило і ніякої дальшої акції в цьому напрямі не вело і тому твердження, що нібито музейна секція займалася збіркою доказів участи жіноцтва у визвольних боротьбах не відповідає фактичному станові річей. **Докази:** статут Т-ва §. 4, уст. 2, правильник музейної секції в актах Т-ва і переслухання в характері свідка голови музейної секції п. м-ра Ірини Ґурґули, замешкалої Львів, вул. Підвалля 9.

ад 3) Не відповідає правді немовби Т-во дозволило на зорґанізування в грудні 1937 р. у своїй домівці фантової льотерії без дозволу скарбової влади, чого найкращим доказом є факт, що скарбова влада ніколи Товариства за недозволену фантову льотерію до відповідальности не потягала.

Фактичний стан справи був такий, що Т-во позичило свою домівку на засідання комітету студентської забавової вечірки. Коли кілька днів пізніше дійшло до відома Т-ва, що в справі цього засідання ведеться якесь слідство, голова Товариства зголосилася до пана городського старости і зложила згідне з правдою протоколярне вияснення, що Товариство зі згаданим забавовим комітетом і засіданням нічого спільного не має. Городський староста приняв це вияснення до відома. **Докази:** Протоколярне зізнання голови Товариства в Городському Старостві (в актах цьогож Староства) і переслухання в характері свідка п. Константини Малицької, зам. Львів, вул. Лісна 17 (опікунки згаданої студентської вечірки, яка проводила на засіданні забавового комітету, що відбулося в домівці Т-ва.

ад 4) Щодо закиду, що Союз Українок порушував в рр. 1924 і 1925 справу смерти члена Т-ва, бл. Ольги Басараб, на міжнародньому терені, то стверджуємо, що Союз Українок ніколи не був членом Міжнародньої Жіночої Ради і делеґаток на II конгреси ніколи не висилав. **Доказ:** Акти Товариства.

ад 5) Не відповідає фактичному станові річей твердження, немовби дня 17. II. 1929. р. Товариство урядило прилюдну збірку і маніфестаційну продажу кокардок без дозволу адміністраційної влади та що Воєвідський Уряд у Львові дав Товариству за це упімнення. Закид уряждення прилюдної збірки і маніфестаційної продажі кокардок ніколи адміністраційною владою Т-ву не був зроблений і ніколи Т-во за такий вчинок упімнення Воєвідського Уряду не дістало.

В дійсності справа була така, що Городське Староство у Львові без ніяких правних основ завісило дня 16. березня 1929. р. діяльність Т-ва, але вже по кількох днях воно відкликало це своє зарядження, бо Сойм Річипосполитої приняв у цій справі на своєму засіданні в дні 22. березня 1929. р. наглий внесок такого змісту: „Сойм завзиває Уряд цофнути негайно зарядження львівського Городського Староства з дня 16. березня ц. р. 164/29, силою якого завішено діяльність Т-ва Союзу Українок у Львові“.

Отже поперше ні Городське Староство у Львові, ні Воєвідський Уряд у Львові не закидували Т-ву, що воно перевело нелеґальну збірку, а тільки, що таку збірку перевели деякі члени Т-ва. Подруге виявилося, що ці три пані, посуджені за нелеґальну збірку, не є і ніколи не були членами Т-ва. Потретє, навіть колиб ці пані були членами Т-ва, то за їх діяльність поза Т-вом Т-во не відповідає. Тому тодішне зарядження Городського Староства у Львові як із фактичного, так із правного боку не видержувало критики і було відкликане продовж кількох днів. **Доказ:** Протоколи засідання Сойму з дня 22. березня 1929. р. і письмо Городського Староства у Львові з дня 16. березня 1929 ч. 164/29.

ад 6) Не відповідає фактичному станові річей твердження немовби Союз Українок брав активну участь у виборчій акції до законодатних тіл в 1930 р., бо Т-во ані не виставляло виборчих лист, ані не уряджувало виборчих віч, не видавало виборчих відозв і т. і.

Не можемо памятати, що було змістом письма Головного Виділу Т-ва до Президії Української Соціялістичної Радикальної Партії у Львові з вересня 1930 р., на всякий випадок такий лист не є доказом активної участи Т-ва у виборчій акції. Якщо Т-во зверталося до українських політичних партій, то хіба тільки в характері репрезентанта жіночих прав і інтересів та для використання жіноцтвом усіх належних йому прав, що є статутовим правом і обовязком Товариства (§. 3, уст. 3 і уст. 5 статуту), не мішаючися зрештою до якоїбудь практичної політики, а тільки вимагаючи збереження засади жіночої рівноправности від усіх політичних чинників. **Доказ:** статут і акти Товариства. (Докінчення буде).

Арештування німецьких моряків у звязку зі шпигунською аферою.

Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Вашінгтону, що д-р Грібль, якого влада безпеки підозрівала у шпигунстві, утік із Злучених Держав, як пасажир „зайцем“ на чердаку німецького трансатлянтійського пароплаву „Бремен“. Тому що д-р Грібль, німець з походження, має американське громадянство, уряд Злучених Держав зажадав арештування утікача. У наслідок цього домагання, д-ра Грібля арештували в пристані Бремен.

Підчас теперішнього рейду, підчас постою „Бремен“ в Ню Йорку, федеральний прокуратор Герді переслухав капітана німецького пароплава Аренса, вияснюючи, чому д-ра Грібля не видали французькій владі в Шербургу, лиш віддали його німецькій владі у Бремі. Капітан Аренс вияснив, що представники французької влади не мали відповідних документів із повновластями. Для провірки цих зізнань прокуратор Герді рішив вислухати свідків у цій справі і задержав 4 членів корабельної залоги, домагаючися за них високої кавції. Тому, що банки були саме замкнені і що годі було зложити кавцію і тому, що „Бремен“ мав у найближчих годинах відплисти, американська влада задержала згаданих членів корабельної залоги.

Правний дорадник німецької корабельної лінії зложив гострий протест з уваги на незвичайно високу кавцію, якої американська влада домагалася. Перед відїздом „Бремену“ поліція перевела точну контролю тих, що входили на корабель.

Конкурс „Вулиця вбиває“.

10 ЗАПОВІДЕЙ ДЛЯ ПІШИХ.

1. Ходи тільки правим боком хідника і напрямку руху!
2. Не зупиняйся на хіднику і не гальмуй непотрібно руху!
3. Виминай інших із лівого боку!
4. Вулицю переходи тільки прямовісно!
5. Не входи на вулицю несподівано!
6. На вулиці розглядайся уважно!
7. Як бачиш віз зупинися на місці!
8. Не вскакуй і не вискакуй з трамваю підчас руху!
9. Уважай, щоб твої діти не бавилися на вулиці!
10. Не засмічуй і не занечищуй хідника!

Уважай, щоб твої діти не бавилися на вулиці!

10 ЗАПОВІДЕЙ ДЛЯ ВОЗІВ.

1. Їдь тільки правим боком у напрямку руху!
2. Віз затримуй тільки з правого боку вулиці, далеко від перехрестя!
3. Не залишай воза без догляду!
4. На перехрестях звільни біг!
5. Скручуй праворуч малим і ліворуч — великим луком!
6. На трамваєвих зупинках затримай віз, доки трамвай не рушиться з місця!
7. Шануй придорожні знаки і точно їди за ними!
8. Випереджуй інші вози тільки лівим боком!
9. Поклади на свій віз табличку з адресою або реєстраційний знак!
10. Не надуживай підчас дня звукових сиґналів і підчас ночі сиґналів світляних.

—о—

Новинки.

— **Черче-Живець.** Першорядний пансіон „Надія“, ведений під управою пп. Томашівської і Кшановської М., поручає комфортові кімнати і добірний харч по приступних цінах. На домагання за ричалтом. ч. 1128 (—5)

— **Дирекція Гімназії й Ліцею Р. Ш. ім. Кокорудзів у Львові,** вул. Моджеєвської 9, приймає зголошення учениць до всіх кляс гімназії й гуманістичного ліцею. Вступні іспити відбудуться по закінченні шкільного року. Речинець оголоситься. 1167

— **Мистецькі світлини** на фото-матеріялах з фірми Е-комп, Львів, вул. Сикстуська ч. 29, тел. 203-30. 1639

— **До П. Т. мужчин-інтеліґентів!** Подаємо до відома, що замкнені реколекції відбудуться у Львові в днях від 3. до 7. липня й рівночасно запрошуємо взяти в них численну участь. Попри великі цінности таких днів духової обнови й духової сили промовляє за ними ювилей 950-ліття приняття нашим народом Христової Правди. Одним із найкращих способів відсвяткувати цей ювилей буде: глибше зачерпнення Божеського світла в свою душу, до чого саме служать дні реколекційної тиші. Ці реколекції у Львові не перепиняють нікому уладити подібні також в інших містах краю. Тому просимо наші католицькі установи й організації і П. Т. Інтеліґентів причинитися своїм впливом до їх уладження в інших осередках — у тім самім, чи іншім догіднім часі. Зголошення просимо слати до дня 20. VI. ц. р. на адресу: Ґен. Інститут Катол. Акції, Львів, Новий Світ, 22.

— **Весняний** Дансінґ Карпатського Лещетарського Клюбу відбудеться в неділю 29. ц. м. в домівці КЛК при вул. Рутовського ч. 22./III. Початок в годині 20-ій.

— **Наша Служба Божа в радіо.** В четвер, 2. VI. на Вознесення Господнє трансмітує львівське радіо Службу Божу з Успенської церкви від год. 9. до 11. Проповідь виголосить Ексц. Митрополит Андрей. — Читані Сл. Божі відбудуться в тій самій церкві в год. 6, 7, 8, 11 і 12.

— **Адвокатським аплікантам під увагу.** Товариство адвокатських аплікантів у Львові організує підготовний репетиторій до осінних адвокатських іспитів. Зголошення приймають в домівці Т-ва, вул. Коперника 7. I. пов. щодня від год. 18—21.

Заява.

Дійшло до мого відома, що один із синів о. Степана Онишковича, пароха в Кушовичах Старих, [...] обряд для посади. Не провіривши того, повторив я [...] вістку перед деякими особами. З того кмено відповіли, що і другий син зробив те саме. По провіренні [...] справи показалося, що ці поголоски неправдиві. [...] мені прикро, що я, ставши жертвою неправдивої інформації, заніс моральну кривду заінтересованим особам та їх рідні, за що їх цією дорогою перепрошую і ці поголоски відкликую.

Руди, дня 27. 5. 1938

О. Онуфрій Гадзевич.

— **Ювілей 30-ліття істнування гімназії Р. Ш. в Яворові.** Ювілей 30-ліття істнування гімназії Р. Ш. в Яворові відбудеться 4. червня ц. р. (зїзд матуристів і вчителів) і 5. червня (неділя). Всі часописи, що помилково подали дату 6. червня, прохаємо помістити справлення [...] хибки. Ювілейний Комітет.

— **Свячене у Львові.** Читальня „Просвіти“ Львів-Середмістя, уладжує спільне Свячене, що відбудеться в неділю, 29-го травня ц. р. в год. 7-ій вечором, в салі бібліотеки Т-ва „Просвіти“.

— **Іспит зрілости в державній гімназії в Перемишлі.** Остання матура по старому типу в українській мужеській гімназії в Перемишлі відбулася у місяці травні ц. р. під проводом, як звичайно, директора заведення Степана Шах. Письменний іспит відбувся в днях від 4. V. — 9. V., устний від 19. V. — 26. V. включно. До письменного іспиту приступило: з клясичного відділу 35 абітурієнтів та з двох гуманістичних відділів 49 абітурієнтів; разом засіло до письменної матури 84 молодців. На основі задач репробовано 10 кандидатів, при устнім іспиті перепало ще 5; разом репробовано 15 кандидатів, тобто 17%. (і то переважно з „гуманістів“, бо „клясики“ вийшли добре). Здало іспит 69 матуристів. Свідоцтва зрілости дістали: Бо[...] Володимир, Бучинський Василь, Вовк Петро, Войтович Ярослав, Гончар Олекса, Грівняк Володимир, Колтунюк Любомир, Колцун Юліян, Корятко Льонгін, Костишин Ярослав, Куцьба Іван, Малий Карло, Мандрик Іван, Мельник Мирослав, Мелашик Осип, Мельничин Іван, Микитин Лев, Папст Іван, Пістола Микола, Попадюк Мирослав, Попадюк Петро, Сікора Степан, Сивак Олександер, Сушко Володимир, Фастнахт Осип, Федевич Ярослав, Федишак Володимир, Шафран Евген, Шашкевич-Конецький Теофіль. З гуманістичних відділів дістали свідоцтва [...] сі матуристи: Антоняк Роман, Ардан Іван, Байдала Юрій, Бардин Володимир, Бурдьо Володимир, Буцяк Юрій, Волинець Роман, Гера[...] Володимир, Гриців Теодозій, Гук Мирослав, Гусар Володимир, Длябога Павло, Зілинський Володимир, Карашовський Евген, Кривошия Ярослав, Кузьо Теодор, Кушніревич Микола, [...]падчак Павло, Лещишин Петро, Маринич Микола, Мохнацький Микола, Неофіта Юліян, [...]лик Зиновій, Палятинський Ярема, Проки[...] Роман, Рудий Мирослав, Сабаль Іван, Семків Роман, Сохан Роман, Суходольський Іван, Терлиховець Роман, Федак Володимир, Фуртак Степан, Хамуляк Іван, Хамуляк Осип, Хвостик [...], Чайковський Фелікс, Чернінський Михайло, [...]пак Степан. Два з цих матуристів є православного віроісповідання, всі інші грекокатолики. [...]це 43. випуск матуристів у перемиській гімназії від 1896. року почавши та 86. іспит зрілости в цій гімназії за тих 43 літ — крім так зв. „[...]енних“ матур. (Про „Історію матур“ у перемиській гімназії див. студію дир. Шаха [...] „Звідомленні гімназії“ за шк. рік 1935/36).

— **Матура в Стрию.** В утраквістичній [...] I. держ. гімназії здало матуру 13 абітурієнтів, [...] перепало 4. Здали: 1) Бечкович Ярослав, 2) [...]мишин Василь, 3) Друль Іван, 4) [...] Богдан, 5) Кулик Микола, 6) Левицький [...] 7) Охримович Остап, 8) Охримович [...] Оглобяк Михайло, 10) Скоропад Олекса, 11) [...]гакайло Володимир, 12) Стеців Володимир, [...] Федів Іван. З польських відділів здали [...]ниці: Киндій Богдан і Совяк Марія. Крім [...] перепав.

— **Іспит зрілости в Коломиї.** В цьому році іспит зрілости в муж. українській державній гімназії в Коломиї почався 4. ц. м. До письменного іспиту засіло 43, причому репробували 12, при устнім репробували 4, а один відступив. Іспит зрілости склали: Харжевський Н., Червінський Р., Данильців Е., Демедюк П., Фастрига М., Гаевий Р., Глібовицький В., Гнатюк О., Гриник Б., Гумініл0вич С., Яремич М., Клапчук М., Котлярчук Д., Лютник Е., Левицький Р., Лудчак Ю., Маршалюк П., Мащак М., Микитюк М., Паливода Л., Парасюк М., Подоляк І., Ришка Р., Сенюк В., Стрільбицький Я., Шеремета Р.

— **Не шанують наших свят.** Багато громадян Старого Знесіння дістало повідомлення від львівського магістрату виділу V., що на день 2. червня год. 10. рано, визначено комісію, яка має перевести примусове виконання вивласнення деяких грунтів кат. громади Львів—Знесіння, положених при залізничій лінії Львів—Стоянів. Ці грунти вивласнюють у користь львівської дирекції залізниць. Цікаво, що магістрат не міг знайти іншого дня на переведення комісії у згаданій справі, лиш саме день урочистого гр.-кат. свята Вознесення. При тому зазначуємо, що населення Ст. Знесіння здебільша українське і між зацікавленими у вивласненні є велика більшість українців. Одночасно знесінська громада святкує своє рокове свято, празник Вознесення, у своїй парохіяльній Святовознесенській церкві. Годиться замітити. що в часах, коли Знесіння було самостійною громадою, і мови не було про якенебудь непошанування гр.-кат. свят чи нашого обряду. Також перед прилученням Знесіння до Львова, ріжні достойники з міста обіцювали повне пошанування гр.-кат. свят, кажучи, що підчас наших свят не будуть виконувати ніяких прилюдних робіт і т. д. Виходить, що ріжні обітниці до нічого не зобовязують. А чейже в католицькій державі можна вимагати пошанування католицьких свят.

— **Під увагу власникам австрійських довоєнних поліс.** До польського міністерства скарбу вплинув меморіял з проханням, щоб воно почало переговори з урядом Райху у справі вальоризації довоєнних австрійських поліс, що є власністю польських громадян: Австрійські довоєнні асекураційні товариства льокували свої капітали частинно в облігаціях, які здевалюувалися, але частинно в будівлях, що залишилися ненарушені. Зацікавлені тією справою повинні негайно звернутися до посла о. пралата Любельського, пароха в Тарнові, що займається тією справою. На відповідь треба долучити почтову марку за 25 сот.

— **Новий титул.** Міністерство освіти у Варшаві розглядає проєкт; щоб увести новий науковий титул з огляду на особливу вагу міграційних і кольоніяльних справ. Високі школи малиб видавати дипльоми магістра міграційно-кольоніяльних наук.

— **Припинили діяльність чит. „Просвіти".** Жидачівське староство припинило діяльність читальні „Просвіти" в Черниці, мотивуючи своє рішення тим, що буцімто діяльність читальні переступала межі статуту.

— **Будують костел в Тухлі.** В Тухлі, літнисковій місцевости, що лежить за Сколем на шляху Львів-Лавочне, створився комітет, що має занятися будовою костела в цій місцевости.

— **Градова буря над сяніцьким повітом.** З Сянока повідомляють, що над північною частиною сяніцького повіту пройшла велика градова буря, яка знищила засіви на просторі 1500 моргів. Шкоди дуже великі.

— **Нова недуга.** У південній частині бжеського повіту (краківське воєвідство) особливо в околиці Чхова, появилася, досі ближче недослідження, загально-поширена недуга. Це сильна висипка. Згадані околиці належать до найбідніших. В 1934-ому році була там велика повінь.

— **Знову переміняли православну церкву на костел.** В Новому Загорові, пов. Горохів, на Волині, переміняли православну церкву на костел. Тепер створили громадський комітет, щоб „ревіндикований" костел відновити.

— **Пятнистий тиф на Волині.** В селі Майків, повіт Рівне, ствердили понад 20 випадків пятнистого тифу. Санітарна влада намагається опанувати пошесть.

— **Випадки пришиці на Волині.** В Огневі під Рівним, на терені заведень Деревного Промислу ствердили між худобою чотири випадки пришиці. Догадуються, що зарази цієї хороби завозять на Волинь в худобячою кровю, якої вживають до виробу дикти. Цю кров спроваджують з Катовиць.

— **Застрілені підчас утечі.** Польська преса повідомляє, що 24. ц. м. влада безпеки арештувала в Радехівщині Мирона Харчука й Івана Заліщука під закидом підпалу будинків кольоніста Скавінського. Коли обох арештованих ескортували до вязниці, вони кинулися втікати до ліса. Поліція в погоні стріляла та вбила обох.

— **Останні шість місяців відпустки для Вітоса.** Надзірна Рада видавничого товариства польських людовців „Пяст" на свому зібранні у Кракові вирішила дати Вітосові „останній раз" шість місяців відпустки. Ця демонстраційна ухвала виявляє надію людовців, що в найближчих шести місяцях буде зліквідована берестейська еміграція. Цю надію людовці вяжуть також з авдієнцією їх провідників Вуйціка і Мадейчика у президента держави у Спалі.

— **Краєва хроніка.** В Конюші перемиського повіту, вибухла в будинках Йосипа Баран пожежа. Вогонь знищив хату і господарські будинки. Шкода велика. Причини пожежі досі не устійнили. — На залізничій стації в Перемишлі паровіз переїхав залізничого робітника 50-літнього Яцентого Стренка. Яканебудь поміч була запізна. — В Товстоголовах, зборівського повіту, вибухла 25. ц. м. пожежа в деревляній церкві. Церква згоріла до тла. Літургічні ризи та позолочувані посудини вдалося врятувати. Пожежа почалася від свічки. — На фільварку у Липівцях, перемишлянського повіту, семилітній Ярослав Сакмановський бавився сірниками і підпалив стирту соломи Віктора Ольшевського. Стирта цілком згоріла. — Над містечком Будзанів, теребовельського повіту, пройшов сильний ураган, що позривав дахи з кількох домів. Шкоди доходять до 1000 золотих.

— **Землетрус на Целебесі.** Острів Целебес навістив землетрус, получений зі сильною вульканічною діяльністю. Близько місцевости Парігі згинуло 20 тубильців під румовищами цілком знищеної оселі. Шкоди, що їх спричинив землетрус дуже великі.

— **Навертається до фашизму.** З Риму повідомляють, що ген. Пепіно Гарібальді, який в 1925-ому році покинув Італію, стаючи у рядах протифашистівської опозиції, має вернутися до Італії. Він був єдиним членом родини Гарібальді, що не приєднався до фашизму. На початку світової війни він командував добровольцями в Аргонах. В часі абісинської кампанії він, забуваючи про огляди політичного характеру, зголосився до послуг італійської влади.

— **З Евхаристичного Конгресу в Будапешті.** В пятницю в рамах евхаристичного конгресу в Будапешті відбулося на площі героїв спільне Причастя вояків, воєнних інвалідів і комбатантів. В базиліці св. Степана відправили торжественне богослуження у грецькому обряді в намірені зєдинення християнства. В цьому богослуженні взяв участь папський легат кардинал Пачеллі. В 16-тій годині того дня відбулося пленарне зібрання конгресу, яке започаткував промовою мадярський премієр Імреді. Потім промовляли представники ріжних країн. В конгресі бере участь 31 національностей. Зпоза Мадярщини прибуло на конгрес коло 60.000 осіб.

— **Радіопромова папи Пія XI.** В неділю, 29-го травня ц. р. в год. 15-тій (середньо-европейський час) папа виголосить через радіо коротку промову, в часі якої поблагословить учасників міжнародного евхаристійного конгресу в Будапешті.

— **Експльозія в японській фабриці.** В Івагана, у префектурі Гумма, в Японії, трапилася експльозія у фабриці вибухових матеріялів. Наслідком вибуху, що спричинив великі шкоди, згинуло на місці 4-ох робітників, а кількох ранених.

— **Затопили англійський корабель.** Офіційно ствердили, що пароплав „Торпгод", містоти 1251 тон, який під англійським прапором перевозив від півтора року зброю й муніцію на рахунок барсельонського уряду затопила ескадра еспанських національних літаків у віддалі півтора милі від Валенсії. Залогу врятували один старшина і один моряк ранений.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Соловій.

Маленька, сіра пташина, що прилітає до нас із весною, а відлітає з першим подувом осени, якій на імя соловій, а на назвище чарівний, має більше похвальних од у свою честь як найбільший цісар, як наймогутніший диктатор. Кожний поет написав бодай один вірш про нього, а що майже кожний українець писав вірші, то в самій українській землі він має найменше двацять міліонів віршів. Слово „соловій" так легко в нашій мові римувати, що навіть не дуже набита римами рука дасть собі раду. Взяти хочби „соловій" і „мрій", а потім трохи тяжче „ночі" й „очі" і вже можна склеїти строфу.

Наприклад:

В саду чарівний соловій
Оспівує весняні ночі,
Веде мене в країну мрій,
Де тільки ти і твої очі...

Або:

Весна — пора солодких мрій.
Горою зорі — неба очі,
А вдолі любий соловій
Зливає чар на темінь ночі...

Коли хтось хоче трохи „модерничати", або коли комусь проїлися чисті рими, або... коли йому не впадуть відразу вони до голови, може допомогти собі асонансами:

Опірений Карузо — соловій
Гаптує золотом плащ ночі,
Присів тихенько місяць на траві
Мов чемний учень Пестальоцці.

Вийде тоді модно, бо і рими не прості і зміст не такий, щоб можна було змісця зрозуміти і ерудиція слідна.

Тому не можу зрозуміти одного з П. Т. поетів, що прислав до мене вірш про весну без такого типового весняного атрибуту, як соловій.

„Весна довкола, все смієсь радіє,
А моє серце мліє.
Нема тебе. Пропала ти на віки.
Я вилив сліз вже ріки..."

І так далі, кільканацять строф, назагал добре збудованих, з великим розмахом написаних, а про соловія ні згадки.

Адже і легко було і треба було хочби на закінчення:

„Скажи мені маленький соловію,
Чи можу мати ще надію?!"

З письма видно, що поет ще молодий. Чи можливе, щоби нова ґенерація поетів іґнорувала божеського співака весни?! Не припускаю! Соловій від віків захоплював і буде захоплювати не тільки поетів, але й звичайних смертників. Хіба, що той смертник грає бріджа. На таких навіть славні девятиголосові соловії з Шірассо в Персії не зробили би враження.

Знаю одну зіграну бріджову партію і подивляю нераз їх витривалість: до другої-третьої години над раном пасують, контрують, шлемують і дискутують, а сон ні не важиться підступити до них.

Була чудова місячна ніч, така як тільки раз на весну буває.

— Ходіть, панове, — кажу — перейдімся трохи. Годі тратити ніч на бріджу, коли ніч така як нині. Заведу вас на соловії. Знаю одного співака над співаками: сім голосів має!..

Спершу і говорити не хотіли, але карта не йшла, курити не було що — пішли.

Завів я їх у парк, чую тьохкає мій співак. Підійшли ми під сам кущик, посідали на лавці — слухаємо. Соловій якби знав, що має авдиторію — виводить, аж заливається.

Я ввесь перемінився в слух. Довкола мене мовби хтось перли в кришталевих чашах пересипував, а на серці було так ясно, так тихо як на безхмарному небі.

Мої товариші сиділи непорушно поспиравши голови на руки. Відно навіть їх „взяв" соловій.

— Правда — шепнув я — що божеськo співає!?

Тиша...

— Скажіть, не ліпше послухати такого співу як лупити в бріджа?

Тиша...

— Панове!.. Панове!..

Всі чотири — спали.

Галактіон Чіпка.

— **Оборот чехословацького національного банку.** Чехословацький національний банк повідомляє, що його оборот збільшився в останніх тижнях на 773 мільйони чеських корон та осягнув суму 7,573,000.000 чеських корон. Деякі часописи твердять, що це значне збільшення обороту є наслідком політичного зденервування, що панує в Чехословаччині.

——o——

Зі судової салі.

ВІДХИЛИЛИ ОБМЕЖЕННЯ ПРАВ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ.

Староство в Коломиї покарало Б. Л. за те, що зголошення до бюра евіденції людности подав в українській мові. Староство вважало, що згаданий взагалі не вніс зголошення, тому покарало його за занедбання обовязку зголошення.

Це було наслідком відклику покараного предметом розправи в Окружнім Суді в Коломиї дня 27. травня ц. р. На розправі оборона виясновала, що вжите в законі про мову слово „подання" треба розуміти як кожне без винятку письмо, яке вноситься до самоуправних урядів І. і ІІ. інстанції у справах їх компетенції. Зацитовано закон з 31. 7. 1924 р. та текст законодатних мотивів до закону про мову, які цю справу виясняють. Суд скасував присуд староства, приймаючи вище зясоване правне становище. Боронив адв. Лев Рубінґер

Дописи.

ЛЬВІВЩИНА.

Світла й тіни з Брюхович. Богом і людьми забуте українське населення Брюхович недалеко Львова зачинає в останніх часах приходити до пізнання своєї людської гідности. Якось від часів війни за тих найбідніших підміських зарібників забули наші і церковні і світські установи, а міська панська мода і деморалізація робили своє. Бідні зарібники Брюхович забували про свою гідність, про свою віру, а дивлячись на золоту інтелігентську верству, що на літо приїздить на літнище і собі щораз-то нижче й нижче котилися. Здавалося, що процес Горгонової і те, що він виявив, це дорогоказ для майбутнього населення Брюхович. Та на щастя останніми часами приходить до релігійно-морального відродження. Завдяки доброму прикладові СС. Студиток і цілого монастиря та праці о. капелана Мих. Лішинського населення Брюхович та околиці бачить, що крім розгуляного життя богатих літників є ще щастя в чім іншім, а його можна найти в позитивній праці над релігійно-моральним піднесенням своєї людської гідности. Щоденна Служба Божа і постійні відправи всіх богослужень у неділі та свята в монастирській молитовниці стягають населення з околичних присілків. Також місцеві емеритовані урядовці (не-українці) не можуть нахвалити собі відправи в монастирській каплиці, а всі мешканці відчувають уже свою поправу релігійно-морального життя осели. Правда, і на другому кінці села, на Гамульці, горнеться нарід до церкви та збирається біля свого душпастиря о. Воробця. Богослужения в монастирській молитовниці і в парохіяльній церкві в Гамульці з все повнішим, що велика скількість приїжджих дооколичних зарібників хоче релігійно-морального відродження. Релігійне життя в монастирській каплиці кипить, бо і церковні брацтва: Апостольства Молитви і Матери Божої Неустанної Помочи, мають до 200 членів, що вказує на те, як радо вірні горнуться під крила своєї церкови. На жаль, не розуміють того всі ті, яким повинно на цьому найбільше залежати. Зачуваємо, що „власть імущі" стараються перешкодити цьому відродженню релігійно-християнського життя. Деякі власники віль забороняють своїм слугам і робітникам ходити до церкви в неділі та свята. Бо, навіть власник тартаку уважливо приглядається до праці від того, що робітник не буде ходити до церкви... Деякі з бідних зарібників те строжів, що їх назвища кінчається на -ський, цький, -вич, мають тепер чимало з тим клопоту, бо на силу вмовляють у них, що вони є і мусять бути поляками. Забувають рідні новіністи про те, що моральний і релігійний світогляд є найціннішим скарбом, якого ніщо не може заступити, а всяке кривлення душі спричинює тільки безхарактерність і ніколи ліпшому на хосен не вийде. На щастя, загартований у зовсім біді український зарібник не подається. Він сміло дивиться вгору і вірить, що в цих тяжких змаганнях зі злом він остаточно таки при Божій помочі переможе.

„Свячене" в Миклашеві. Кружок „Р. Ш." в Миклашеві уладив у неділю 22. травня спільне „свячене". Акту посвячення доконав о. парох Іващеньк, котрий опісля зложив своїм парохіянам щирі побажання всього красного та заохотив їх до дальшої праці в місцевих установах. На „свяченім" був присутній лиш делеґат і член Ради Повітового Союзу Кружків „Рідної Школи" у Львові м-р Роман Алиськевич, котрий виголосив до численно зібраних громадян привіт від „Рідної Школи" та вказав на потребу праці й посвяти. Опісля виголосив патріотичну промову п. Пастаків з Підборець, а накінець ще раз промовляв делеґат Ради Пов. Союзу Кружків „Р. Ш." у Львові, дякуючи громадянам Миклашова за щиру гостину та за дар „Рідній Школі" в квоті 15 зол. 67 сот., який зібрано на „свяченім". Підчас „свяченого" грала дута орхестра і співав дуже гарно виспіваний і вишколений мішаний хор. — Село Миклашів — це одно з найсвідоміших сіл львівського повіту. Прегарно розвивається тут національне життя під кожним оглядом. Здається, що й рідко можна знайти таку жертвенність людей на всякі наші цілі, як це є в Миклашові. Громадяни Миклашова своєю жертвенністю причинилися до того, що їх церква внутрі є так прегарно вимальована, що другу таку церкву трудно надибати в нас. Поза тим люди національно свідомі й ідейні. Спільне „свячене" було теж виявом зорганізованости і свідомости громадян Миклашова. Були на нім майже всі місцеві громадяни, а саме „свячене" було вміло й естетично уладжене. Закінчено „свячене" відспіванням національного гимну.

СОКАЛЬ.

З жалібної карти. Перед кількома днями померла в Сокалі п. К. Романовська, член-основник місцевої Філії Союзу Українок, що передувала завжди сокальському міщанству й узагалі жіноцтву в громадянській праці. Кожний памятає її енергію та запал, коли йшло про громадянські справи. Не диво-ж, що громадянство Сокальщини болюче відчуло втрату такої ревної патріотки й замість вінка на домовину Покійної зложено відповідну квоту на Народній Дім, що його будовою цікавилась Покійна до останньої хвилини свого трудящого життя.

Стефа Стадниківна виступила гостинно в театрі Йосипа Стадника-сеньора в оперетці французького композитора Горве п. н. „Нітуш". Її виступ зєднав для неї симпатію як рідної, так і чужої публики, що рясно оплескувала виконавців, де визначалися головно Гелас, Тимчук та інші. Софія Стадникова в ролі настоятельки пансіону листівок була захоплююча. Цією опереткою закінчив театр Йосипа Стадника свій короткий побут у Сокалі і лишив по собі дуже приємне й корисне враження.

Хор при чит. „Просвіти" в Сокалі-місті виступив востаннє на сокальській сцені з концертом народніх пісень. Увесь дохід призначено, як врештою і доходи з усіх виступів хору, на будову Народнього Дому. На жаль, місцевої публики було небагато. Щойно під кінець концерту саля трохи заповнилася.

ТУРКА н. С.

До арештування Яна Яворського Мартича. Минуло вже півтора року, як „Діло" писало про невідповідну господарку громадським майном управи волости Турка-село. Повітовий Виділ у Турці досі не затвердив рахункового замкнення волости Турка-село за рік 1935, а прокураторські доходження, ведені у звязку з перетягненням на значну суму буджету в справі будови школи в Мельничнім, з браку доказів тоді припинено. Та в травні с. р. у висліді переведених доходжень перед двома тижнями прокуратор наказав арештувати урядовців управи волости Турка-село Владислава Слотвзовича Білинського і Н. Левига, а в минулому тижні (18. травня) арештовано на зарядження прокуратора і війта Яна Яворського Мартича. Арештованих відставили до арештів окружного суду в Самборі. Тому, що подробиці слідства держать у тайні, не можемо подати до відома загалу роду та висоти зловживань, зазначимо тільки, що кружлять поголоски, що мають ще арештувати декого зпоміж солтисів. Справа арештування війта набрала доволі великого розголосу та викликала живе зацікавлення саме з огляду на особу війта Яна Яворського Мартича.

Як відомо, він був членом окружної управи „Союзу (Звйонзку) шляхти загродовей" у Перемишлі і презесом управи повітового кола „Звйонзку шляхти загродовей" в Турці. Окружну управу „Звйонзку шляхти загродовей" у Перемишлі за кілька днів перед арештуванням війта Яна Мартича Яворського розвязала управа повітового кола шляхти загродовей в Турці та настановила комісарем сенатора Пульнарович[illegible], який уважає себе гербовим шляхтичем, хот герб його непевний.

Спорт.

УКРАЇНА — ЮНАК.

Україна виступить до цих важких змагань [illegible] скріплена Магоцьким у нападі й Скоценем І. на середині помочі.

Цей метч відбудеться на грищі Погоні в год. 5.30 попол.

ЗОРЯ — ЮТШНЯ.

Метч за мистецтво Ц-кляси відбудеться на Цитаделі в год. 10. передпол.

СТЕП — ПРАЦА ПОЛЬСЬКА.

Останні змагання Степу за мистецтво Ц-кляси відбудуться на грищі Т. З. Р. за Стрийською роґаткою в год. 11. передпол.

ПРОГРАМА ЛЕГКОАТЛЕТИЧНИХ ЗМАГАНЬ.

Як ми вже подали, в неділю відбудуться перші в цьому сезоні легкоатлетичні змагання КЛК з оcтанньою програмою:

Мужчини: 100 м., 400 м., 1500 м., 5000 м.; скок вгору, вдовжінь, з жердкою і трискок; мети кулею, диском і ратищем; гінці 4×100 м.

Жінки: 60, 100 м., скок вгору і вдовжінь, мети кулею, диском і ратищем, гінці 4×60 м.

До змагань зголосилося вже дуже багато змагунів з українськими рекордистами Гаврилюком, Мартинишином, Гнатейком на чолі.

Початок змагань в год. 15.30, перед полуднем передбіги й елімінації.

СПОРТОВІ ВИСЛІДИ З МИН. ЧЕТВЕРГА.

А-КЛЯСА.

ЛЬВІВ: **Україна 1Б—Гасмонея 1Б 9:1 (3:1).** Дуже добра гра нападу України, якого середуща трійка поділилася пайкою здобутих воріт.

ТЕРНОПІЛЬ: **Єгуда—Яніна 4:3 (2:1).** Після цієї перемоги Єгуда майже запевнила собі вже мистецтво А-кляси тернопільської групи.

БОРИСЛАВ: **Каліма—Стшелец 1:0 (0:0).** Вирішні змагання за мистецтво А-кляси закінчилися перемогою Каліми, яка зустрінеться у півфіналах зі Сяном (Перемишль).

СТАНИСЛАВІВ: **Ревера—Гірка 8:1.**

БРОШНІВ: **Ріпно—Стшелец 6:1.**

СТАНИСЛАВІВ: **Раз-Два-Три—Покуте 8:1.**

СХІДНИЦЯ: **Ґази—Ватра 4:1 (2:0).** Товариський метч закінчився перемогою копальняної дружини.

СПОРТОВІ НОВИНКИ.

Магоцькому (Україна) подарували на останнім засіданні ВҐ і Д. решту кари, так, що Магоцький може вже грати в неділю проти Юнака.

Протест Зорі проти метчу з ПКС-ом має всі дані на успіх. ВҐ і Д рішив на останнім своїм засіданні перевести слідство у цій справі, бо дружини не можуть грати в однакових дресах. Подібна справа викликала була немало шуму в Д. Л. перед кількома роками. Тоді метч теж уневажнили. Можна теж сподіватися, що й метч Зоря—ПКС. уневажнять.

Сян—Чорні. Товариський метч обох дружин відбудеться імовірно в неділю 5. червня в Перемишлі.

Русь (Ужгород) — Русь (Хуст) 5:5 (2:2). Товариський метч, який відбувся в Хусті, закінчився нерішеним вислідом. Русь грала в сильно ослабленім складі, доповненім густо юніорами.

Нові книжки и журнали.

PROBLEM POLSKO-UKRAINSKI W ZIEMI CZERWIENSKIEJ. Aleksander Bocheński, Stanisław Łoś, Włodzimierz Bączkowski. Wydawca: „Polityka", Warszawa 1938. 8°, стор. 245. — Після книжки Адольфа Бохенського „Між Німеччиною та Росією" тасовище [illegible] видав чергову книжку, присвячену цим разом [illegible] ключно українській проблемі. Це фактично [illegible] лександра Бохенського, бо його праця займає [illegible] тоді, коли статті пп. Лося і Бончковського [illegible] вом 50 стор. Докладну рецензію помістимо [illegible] значуємо відразу надзвичайно відрадне [illegible] цієї публікації. Із моментів негативних [illegible] коректи книжки. Українські назвиська так [illegible] чувані, що деяких не можна навіть розшифрувати [illegible] вже не можна було цього допильнувати!

——o——

Листування Редакції.

І. С., Станиславів: Розшукано, та [illegible] роботи „Покараний пуританін" [illegible] само доложені дописи з ці[illegible]

Театри.

Великий Театр:

Неділя 29. 5. год. 3.30 попол. „Вовк королем Мадагаскару“. Год. 8. веч. „Принцеп“.

Понеділок 30. 5. год. 8. веч. „Вовк королем Мадагаскару“.

Вівторок 31. 5. год. 8. веч. „Вовк королем Мадагаскару“.

Театр Різнородностей:

Неділя 29. 5. год. 3.30 попол. „Травневі процесі“. Год. 8. веч. „Травневі процесі“

Понеділок 30. 5. год. 8. веч. „Подружжя, яких мало“.

Вівторок 31. 5. год. 8. веч. „Подружжя, яких мало“.

Український театр Йосифа Стадника (дирекція).

КАМІНКА СТРУМИЛОВА:

29. 5. Сині миґдаль.
30. 5. Нітуш (зі Стефою Стадниківною)
31. 5. Казка старого млина.
1. 6. Сузанна.
2. 6. Чорноморці.

Найновіша премієра: „Хам“, картини з життя поліщуків на 4 дії.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

БЕРЕЖАНИ (в переїзді тільки три вистави):

29. 5. Лісова пісня.
30. 5. Процес Мері Деген.

РОГАТИН:

31. 5. Орфей у пеклі.
1. 6. Лісова пісня.
2. 6. Процес Мері Деген.

З Рогатина їде театр до Бурштина.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЗАЛІЩИКИ:

29. 5. Маруся Богуславка.
30. 5. Чесна Сузанна.
31. 5. Гетьман Полуботок.
1. 6. Мазепа.

ГОРОДЕНКА:

2. 6. Пісня Бескиду.
3. 6. Чесна Сузанна.
4. 6. Гетьман Полуботок.

Концерт кобзарів-бандуристів під артистичним проводом Волод. Шуля:

29. 5. Яворів.
2. 6. Городок.

Турне під адм. Степана Орача.

КІНА.

АПОЛЬО: „39 кроків“.
АТЛЯНТИК: „Лицарі пустині“.
БАЛТИК: „Володарка пущі“, „Король і хористка“.
ВАНДА: „Проклятий овид“, „Королівство за цілунок“.
ҐРАЖИНА: „Невдячник“ із Димшею.
ЕВРОПА: „Верес“ за осн. Родзевичівни.
КАСИНО: „Жінка за два тижні“.
КОПЕРНИК: „Інститутка“ (Д. Дарбін).
МАРУСЕНЬКА: „Без приказу“, „Під чужим прапором“.
МЕТРО: „Панове в циліндрах“, „Підводний човен ч. 9“.
МІРАЖ: „Шопен — співець волі“.
МУЗА: „Шеф розвідки“ із Конрадом Файтом.
ПАЛЯС: „Почалося невинно“ (Льоретта Йонґ).
ПАН: „Після бурі“ з Люїзою Ульріх.
РАЙ: „Роберт і Бертран або два злодії“.
РІЯЛЬТО: „Я виннувата“.
РОКСІ: „Капітан Тейльор“ (Гейрі Купер).
СВІТ: „Магічний ключ“ з Бор. Карлофом, „В 3. не прийшли“.
СТИЛЕВЕ: „Мій пан чоловік“ і ревія.
ТОН: „Володарка джунглів“, „Порада Білого Кобри“.
УТІХА: „Таємне проміння“ та ревія.
ХИМЕРА: „Гаспароне“ (Лео Слєзак).

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(вл. Марійська 6).
„Франція“ (Нормандія, Бретанія).

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовид“ (Пасаж Гавсмана ч. 7):
Австрія: Відень, Інсбрук, Зальцбург“.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 29. травня 1938.

7.15 Псал., 7.30 Концерт дутої орх., 8.00 Гім. дорання, 8.15 Для села: Хліб. Сапіга. Музика з пл. Над чим будемо працювати, 8.35 Львів здоровить, 8.40 Призначення до співосіб, 8.50 Вівьмім у наш торговий худобою, 9.00 Із Міжнар. Ев. Конґресу в Будапешті, 10.30 Музика з пл., 11.30 Летунські вистави і Познані, 11.45 Культ. огляд, 11.50 Театр. огляд, 12.00 Концерт орх., 13.00 Книжки про дитинства, літер. нарис Кашубського, 13.15 Музика орх., 14.00 фор., 15.00 Для села: Огляд нових рільних продуктів. На прицілі ... Нар. капели; у перерві в год. ... Здоров. торговли на здоровій торгівлі, 16.30 Театр Уяви: „Любі гості“ ... 17.00 Бетовенові твори, 17.30 Трансм. з життя, 18.00 „Привітання літа“ пісні, музика; у перерві коло год. 18.55 Хвилина бюра студій, 20.00 Програма на завтра, 20.05 „Львівська варта“ словно-муз. авд., 20.35 21.40 Спорт, 20.40 Політ. огляд, 20.50 Веч. денник, 21.00 „Та Лой“ вес. авд., 22.00 „Літній вечір“ муз. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.05—23.55 Танц. музика з пл. надає Варшава II.

Понеділок, 30. травня 1938.

6.15—8.00 Раніішня авдиція, 8.10 Зачинаємо тиждень, 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: „Дім великий як світ“ гутірка для старших дітей, Музика з пл., 11.40 Від варстату до варстату, 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Легка музика з пл., 14.15 Книжки для всіх, орх. концерт, 15.00 Біржа, 15.05 Господарські та суси. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 „Гоцки-кльоцки“ авд. для дітей, 15.30 Звукова гутірка: „Піквікін клюб“ Діккенса в муз. іл., 15.45 Госп. вістки, 16.00 Розр. концерт, 16.45 Цейльон, острів чаю та цвітів, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Львівські пера: Вірші, Дебісі з гр. пл., Сальон. музика, орх., 17.55 „Гальо! — Позір!“, 18.00 21.50 22.00 Спорт, 18.10 Людомир Ружицький: Форт. квінтет ц-моль оп. 35, 18.30 Авд. про Акад. Легію, 19.20 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 Розр. концерт: орх., хор; у перерві „Пригода у дворі“ анекдота, 20.45 Веч. денник, 21.00 Техн. скринька, 21.10 Танц. музика, 22.05 Веселий концерт бажань, 23.00 Останні вістки.

Вівторок, 31. травня 1938.

6.15—8.00 Раніішня авдиція, 8.10 Музика з пл., анекдоти, комунікати, 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: „Як очайдушки помагали Окробкові“, 11.40 Співає Міліца Корюс, сопран, пл., 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Легка музика з пл.; у перерві в год. 14.10 Авд. ЗККО, 14.15 Концерт бажань, 15.00 Біржа, 15.05 Господарські та суси. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 „Пригода Майстерклепки“ звукова казка для дітей, 15.35 Фінансово-госп. актуалії, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Розр. концерт, 16.45 Оповідання про Івана Матейка, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Серед жінок: Перед виїздом на літнище, Пісні у вик. **Евгенії Ласовської сопран**, Комунікати господині дому, 17.55 „Гальо! — Позір!“, 18.00 Із життя комах, 18.10 Концерт грузинської музики: сопран, баритон, тенор, скрипка, форт., 18.45 „Під громами“ опов. Я. Вайсенгофа, 19.00 Форт. рецітал Е. Кренека, 19.20, 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 „Тисяча тактів музики“ орх., спів, у перерві „Зуб щастя“ скеч, 20.45 Веч. денник, 21.00 Про плекання бараболь, 21.10 Гавоти й менуети, скрипка, флет, арфа, форт., челеста, 21.45 21.55 Спорт, 22.00 Трансм. з Брюселі: Фінал конкурсу для піяністів, 23.00 Ост. вістки.

Середа, 1. червня 1938.

6.15—8.00 Раніішня авдиція, 8.10 Орх. музика, 11.00 Для новобранців, 11.15 Для шкіл: Князь Тадей Косцюшко, Музика з пл., 11.40 Грає тріо „Одеон“, гр. пл., 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Інформаційна газета в українській мові, 14.10 З оп. музики, пл., **14.35 Концерт на бандурі у вик. Юрія Сінгаловича (нар. пісні)**, 15.00 Львівська біржа, 15.05 Господарські вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Трохи пісні, трохи слова, 15.45 Госп. вістки, 16.00 Концерт сальон. орх., 16.45 Роля села у прохарчуванні міста та війська підчас війни, 17.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Нині й завтра льв. Червоного Хреста, 17.20 Львівська комедія: „Іграшки сміхунів“ фрагм. старої міщанської комедії, 17.55 „Гальо! — Позір!“, 18.00 Резервати природи, 18.10 Альтівка у супр. форт., 18.45 „Під громами“ опов. Я. Вайсенгофа, 19.10 Пісні у супр. форт., 19.20 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 Розр. концерт: орх., спів, у перерві Травневий ділльог Шепка й Тоньки, 20.45 Веч. денник, 21.00 „Давні майки львівської молоді“ 21.10 Шопенівський концерт, 21.50 22.00 Спорт, 22.05—23.05 На добраніч — концерт орх., Ост. вістки.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 29. травня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 20.00 21.00 Вес. мельодії, орх., форт. дует, хор. сол., БУДАПЕШТ 12.30 Концерт оп. орх., 15.45 21.35 Циг. музика, 22.10 Військ. орх., ВІДЕНЬ 16.00 Вес. вар. музика, 18.20 Смичк. квартет а-моль ч. 2. Брамса, 20.00 21.00 „Кохання у травні“ розр. програма, КОШИЦІ 18.30 Підкарпаторуські пластуни прав. Бенешеві, 18.45 Вістки, МІЛЯНО 17.00 18.00 19.45 Розр. мельодії, 21.00 22.00 23.00 „Масковий баль“ оп. Вердія, ПРАГА 17.05 Орх., хор, скрипка, 18.30 Словацька музика, 20.45 21.00 Іт.-чеський концерт, 21.15 Оп. музика, РАДІО ПАРІ 18.00 Театр Уяви: „Із Обен“ ком. Вебера, 19.00 Легка музика, 19.30 Сценка, 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 „Романтичний карнавал“ симф. концерт, РИМ 15.30 18.00 „Міса Солемніс“ Бетовена, 20.35 Розр. музика, СОФІЯ 19.30 Скрипка, 20.00 Спів.

Понеділок, 30. травня 1938.

БЕРЛІН 19.10 Бетовенові та Шубертові форт. твори, 20.00 21.00 „Севільський цирульник“ оп. Россінія, БУДАПЕШТ 20.00 21.00 22.00 Оп. орх., ВІДЕНЬ 15.30 Соната на віол. і форт. Пасторія, 19.25 20.00 21.00 „Сила долі“ оп. Вердія, КОПЕНГАГЕН 21.30 22.00 „Андрій Шеньє“ оп. Джордана (3. і 4. дія), КОШИЦІ 12.10 Господарський огляд, 18.00 Я. К. Тіл „Страконицький дудар“ песа, відігр. члени нац. театру в Ужгороді, МІЛЯНО 17.15 Скрипка, 21.00 Симф. концерт, 22.15 Розр. музика, ПРАГА 12.45 Орх. концерт 21.10 „Дозрівання“ симф. поема Сука, РИМ 17.15 Форт., 20.30 Розр. музика, 22.10 Віол.

Вівторок, 31. травня 1938.

БЕРЛІН 19.10 Арії Вердія, 20.00 21.00 Фільм і танц. мельодії, БУДАПЕШТ 13.30 Орх. концерт, 17.25 Скрипка, 19.30 Форт., ВІДЕНЬ 15.30 Для дітей, 21.15 22.30 Розр. концерт, КОШИЦІ 14.05 18.45 Вістки, 18.00 Д. Попович: 1) Що і як читати, 2) Русини і хрещення Руси, 3) Народне мистецтво, МІЛЯНО 17.15 Скрипка, 19.30 Розр. музика, 21.00 22.00 „Венецький купець“ драма Шекспіра, ПРАГА 12.50 Військ. орх., 17.30 Пісні Вольфа до поем Меріке, РАДІО ПАРІ 20.15 Камер. музика, 20.45 21.00 22.00 23.00 „Септембр“ драма Коліна, РИМ 17.15 Розр. музика, 21.00 22.00 „Реквієм Німецьке“ Брамса, хор, орх., СОФІЯ 18.00 Військ. орх., 19.00 Популярна музика, 20.00 Спів, 21.15 Рос. романси.

Середа, 1. червня 1938

БЕРЛІН 14.15 15.00 Розр. музика, БУДАПЕШТ 12.05 Орх. концерт, 18.30 19.00 Циг. музика, 19.30 20.00 21.00 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 15.30 Концерт хору, 19.10 Пфіцнерові твори, 22.20 З міста пісні, розр. концерт, КОШИЦІ 14.05 18.45 Вістки, 18.05 Концерт хору горожанської школи в Ужгороді (нар. пісні), МІЛЯНО 17.15 Форт., 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Мойсей“ бібл. драма Россінія, ПРАГА 15.15 16.10 Орх. концерт, 18.20 Сальон. музика, РАДІО ПАРІ 20.30 Віол., 21.00 22.00 Розр. програма, РИМ 17.15 Концерт оп. музики, 21.00 22.00 „Іль вагабонді делле стеле“ оперетка Діно Рулія, СОФІЯ 19.00 Легка музика, 20.45 Вечір присв. співачці Х. Морфовій.

БІРЖА.

Львів 28 травня 1938

Гроші.

Купно-продаж: Бельги бельг. 89·67, 89·20, Доляри американські 5,30·00, 5·27·50 Доляри канад. 5·23·50—5·23·00. Фльорени гол. 293·49—291·75, Франки фр. 14·78—14·54, Франки швайцарські 121·30—120·50 Фунти англ. 26·32—26·16, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч. 12·00—9·00 Кор. дан. 117·55—116·70 Кор. норв. 132·28—131·30, Корони шв. 135·74—134·75. Ліри італ. 22·30—21·60, Марки фінлян. 11·64—11·25, Марки нім. 88·00 — 82·00, Бельґи Азія 26·20—25·95, Марки нім. срібні 105·00 — 99·00

Акції.

Банк Польський 120·00 Цукор. 34·00, Вуголь 28·75, 28·75, Ліпоп 74·75. Можейів 12·25, Островець 55·00, Стараховиці, 38·50, 36·90, Габербуш 47·75.

Папери.

4 і пів проц. внутр. 65·00, 65·00, 3 ін 1 см. 80·25 серія 90·00, 3 пов. інв. 2 см 81·50 серія неконт. 5. конверс. 70·25 прем дол. 41·25 4 консол. 68·15

Тенденція неодностайна.

ЦІНИ "МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 18 травня 1938.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	2·45 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	2·30 зол.
1 кг. масла експорт. за качет.	2·50 зол.
молоко	16—17 сот.
(яйця копа)	3·40—3·45 зол.

Тенденція на масло знижкова на молоко та яйця вдержана.

ОПОВІСТКИ.

Дирекція Прив. Жіночої Гімназії СС. Василіянок у Львові (вул. Длугоша 17а) подає оцим до відома, що в шк. році 1938-39 буде мати в себе: 1) I—IV класи гімназії нов. типу, 2) І. і ІІ. класу природничого ліцею з латиною як надобовязковим предметом, бо саме такий тип ліцею для наших панночок найпрактичніший. **Гімназія має повні права державних шкіл.** Зголошення до вступного іспиту до І. кл. гімназ. приймаємо до 10. червня, до кляс вищих і ліцею до 22 червня. Вступні іспити відбудуться по закінченні шкільного року. При гімназії є інтернат, де учениці можуть мати приміщення та фахову опіку. 1172 1-3

6. червня 1938 р. в год. 8. вранці відбудеться в Перемишлі в гімназії 20-літній товариський Зїзд, на який просить **Комітет.** Товаришів ласкаво прибути 1174 1-2

КУПНО - ПРОДАЖ

ПРОДАМ пів камениці III. пов. при вул. Личаківській. Дохід 6-тго з цілої камениці 818 зол. місячно. Зголошення тел. 212-11. 1139 5-5

НОВОВІДКРИТИЯ „Базар оказійних Різнородностей“ Джевінського — Домініканська чотири. Продає оказійно дешево: шафи, столики, крісла, годинники, патефони, плити, образи. Також античні меблі, дивани та всілякі різнородности. Також купує все. Тел. 285-48. 1068 3-10

РОВЕРИ бальонові і шосові, першорядне виконання — по цінах дуже поміркованих доручає: СКЛАДНИЦЯ СПОРТОВА ДОРА РОЗЕНМАН, Львів, Ягайлонська 9, телефон 234.65. Продаж гуртова і детайлічна. 960 10-0

МЕШКАННЯ

СОНІШНЕ мешкання, 3 кімнати, кухня, без подачку — вул. Абрагамовичів 6, бічна Кадецької. 1149 2-2

ШУКАЮ умебльованої кімнати, може бути і з обідом при українській родині для панночки. Зголошення „Діло“ під М. Б. 1152 1-3

ДВІ КІМНАТИ, кухня, передкімната з прин., комфорт. Зелена, до винайму. Теле. 217-08. 1178 1-1

ДВІ КІМНАТИ кухня з прин. Театинська 8.

ГАРНА КІМНАТА з ланичкою і окремим входом, з утриманням або без, для урядовця. Байки 26/II. мешк. 6. 1173 1-1

ВИНАЙМУ негайно дві умебльовані кімнати в саді одній або двом особам можливо з харчем. Ул. Львівських Дітей ч. 57 а. 1169 1-1

ПАНСІОНИ

ДОРА. Першорядний пансіон „Сарепта“ (в українській управі) в затишному препрерному місці біля стації положений, поручає сонячні кімнати з великими верандами і з цілоденним першорядним удержанням. Ціни приступні. Студіююча молодь має знижки. 1073 3-7

ЗЕЛЕМЯНКА — Живець п. Гребенів у Карпатах, зупинка Зелемянка. Сонячні кімнати з утриманням, ціни поміркованії, купелі сонячна залів. Водопр. Проспект на бажання. 1049 8-10

ТРУСКАВЕЦЬ — першорядний пансіон „САНА“, гарно положений, поручає нові кімнати з бальконами і здоровим утриманням. 1150 2-5

ГРЕБЕНІВ. Пансіон Яблонських у власній управі. 1103 1-5

ПАНСІОН „ЧЕРЕМШИНА“ запрошує до себе гостей. Вілля велика, коло „Шарротки“ близько двірця, а ще при дорозі, з комфортом уладжена, має свій простір, гарний смерековий ліс. Харч добірний і обильний, на бажання дієтний. Зокрема приймає реконвалесцентів до окремої вілли, де мають дбайливу опіку і бувають відповідне відживлювання. Зголошення слати за адресу: Наталія Семашкова. Ворохта, пансіон „Черемшина“. 1143 2-2

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ПАННА приглядна, гарних прикмет, по освіті, шукає мужчини середніх літ, на становищі (може помогти відкрити канцелярію). Подружжя. Незнайомі „Діло“ під „Львів“. 1161 1-1

ПІДПРИЄМСТВА

СКЛЕП з добірною галянтерією і волічками в центрі міста продам з причини родинних за готівку коло 3.300 зол. Нефахівців впроваджу в деталі. Перемишль, Костюшка 7. „Мак-ка“. 1146 3-3

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

КОНКУРЕНЦІЙНИЙ Висилковий Дім кіс. мануфактури і галянтерії, шукає агента християнина до продажі по селах. Łódź, skrytka 338.

БАГАТО ПОСАД для провідниць д. садків є у львівськім повіті. Подання приймає Пов. Союз Кр. Р. Ш. Львів, Корняктів 1/II. 1131 2-2

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

АДВОКАТСЬКИЙ АПЛІКАНТ з 3-літньою практикою пише на машині, меткий просвітянин, шукає практики за винагородою або і за утриманням. Зголошення під „Солідний". 1166 1-3

ГОСПОДАРНА, працьовита жінка поведе самодільно господарку за скромною винагородою. Зголошення до „Діла" під „З 8-літньою домовою". 1163 1-1

РІЖНІ

ГОДИННИКИ і біжутерію найпрецизніше заправить українська фірма П. Карпинця у Львові, вул. Домініканська ч. 7. 1930 6-0

ВІЧНІ ПЕРА направляє найкраще „ПРЕЦИЗІЯ", тепер Шайноха 1. 1133 2-0

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, паркові, проти усування матиці за гарантією виконує відоме **УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА**, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 59-100

ГАЛЯНТЕРІЯ, кравецьке приладдя поручає САБІНА СОКАЛЬ, Львів На Байках 10. 1016 7-1

ПЕЧАТКИ, монограми, ТАБЛИЦІ, виконує найдешевше перше та єдине українське ритівниче заведення ВОЛОДИМИР ЯРОШ, Львів, ул. Сенкевича ч. 3. 988 8-8

ЗЕЛА ЛІКУВАЛЬНІ всякого роду купує „Гербаполь", Львів, 3. Мая 21. 1106 4-8

ВСЯКІ кравецькі прибори і модні гудзики поручає М. ЦУКЕР, Львів, Казимира Великого 28. 1102 4-5

РОБІТНЯ АРТ. БРОНЗІВНИЧА Ст. Фединського Львів, Вірменська 25 (дім „Зорі") виконує всякі церковні предмети зі срібла і бронзи. Позолочує старі чаші. 673

ЩЕ НЕДАВНО совісний годинникар вислав з Швайцарії прецизійні годинники до Швайцарії — нині всякі віковічні оригінальні частини має постійно **ГУТЕРМАН**, Сикстуська чотирнацять. 1105 2-12

КОВДРИ перероблюю в одні дні за 3.50 Вирібня ковдер, Кентшинського 4. 1132а 1-2

СТАРУ ГАРДЕРОБУ мужеську — міняємо на наймодніші большеві матеріали Телефон 270-25. 1164 1-2

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Спец. скірн., венер. недуг і косметики

Др. ФІШЕР

б. лікар (асистент) Клінік у Берліні, Празі, Відні орд. КІЛІНСЬКОГО 3 (напроти Від. Каварні) тел. 251-68. 2143

БАНДАЖІ

пропуклинові для мужчин, жінок і дітей як також черевні для вижимання черева у жінок і мужчин виробляє від р. 1866 спеціяльне світове заведення

М. ФРАЙЛІХА

Львів, Городецька ч. 35. Телефон 271-11.

ХВОРИЙ ШЛУНОК є нераз причиною найріжнородніших хвороб

ЗЕЛА З ГІР ГАРЦУ Д-ра ЛЯВЕРА

це добрий засіб до управильнення шлунка, усувають запір, лагідно природним способом прочищують та усувають гниільні субстанції, які затроюють організм.

ЗЕЛА З ГІР ГАРЦУ Д-ра ЛЯВЕРА

вживають теж при недугах печінки, нирок, жовчевих каменях і гемороїдах — їх радо приймають хворі.

Український Текстильний Склад **„Manufactura"** Львів, Капітульна Площа 3.

Поручає: модні шовки на сукні, вовни на літні костюми, комплети та суконки. — Камгарни на мужеські літні одяги, матеріали на загортки, попеліни та оксфорди на спортові сорочки та інше.

Косметичний Інститут і Лабораторія
Д-ра О. ТУШИЦЬКОГО
Львів, вул. св. Софії ч. 3. Тел. 205-28.

УСУВАЄ: аномалії цери, зроговатіння, пігменту, волосся, бливни, дзьоби по віспі і плями. Масажі тривале усування морщин, жилявів і відморожень власною методою. Тривале усування оволосіння ліг катафорезою. Оглі румяниці підшкірним запусканням краски (татуювання). Урядово затверджені косметичні курси закордонної програми.
792 1-10

МЕБЛІ їдальні, спальні, кабінети, сальони, клюби, тапчани, матраци і декорації поручає Віденська вирібня столярсько-тапіцерська

ІВАН ОРТНЕР

Львів, Сикстуська 41. Тел. 292-79.
498 26-50

БРАТИ ДМИТЕРКИ

єдине українське конц. підпр. самох. перевозове

Львів, Ринок 43, тел. 272-48

виконує всякі перевози до всіх і всіх місцевостей в краю — дешево, скоро і солідно. Спеціяльні авта для перевозу меблів, з відповідною кваліфікованою обслугою — дають гарантію найкращої доставки.
806 1-50

ОГОЛОШЕННЯ.

Рік оснув. 1915

РОБІТНЯ НОВІТНЬОЇ МЕХАНІКИ ОРТОПЕДИЧНОЇ

ОТТО ЛІНК

Львів, ул. Личаківська 20. Телефон ч. 272-65.

ВИКОНУЄ:

Всякі апарати і корсети на кривуху і туберкулу костей. Вкладки на плоскі стопи а теж протези на ампутовані кінцівки.

Направа і ніклювання хірургічного приладдя.

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру **„CSAVE" 50 сот.**

Пробний пакет. **Перфумерія**

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7.
Філія КОПЕРНИКА 15 а.
ФІЛІЯ: ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

Гуртова продаж хусток, шалів і блаватних товарів

Ігнатій Йосиф Марель

Львів, фурманська 14.
Ч. 957 тел. 272-08.

Фірма **„Paryżanka"** виконує ПЛИСИ, ГАПТИ, ГУДЗИКИ, ЕНДЛІ, МЕРЕЖКИ скоро і старанно — низькі ціни.
Львів, Льва Сапіги 59.

А. МАРЯШ
Львів
Городецька 41
Телефон 245-02.

Виробляє: міхи шпичкові, циліндрові, поодинокі і подвійні, технічні для дентистів, золотарів, цукорників і т. п.

За 10 сотиків леду — 3 дні холоду дають тільки **ГЕРМЕТИЧНІ ледівні САКА**

найдешевше купите просто в фабриці Львів, Сикстуська 18 (ріг Костюшка) тел. 115-86. 1119 1-20

Навіть для НАЙВРАЗЛИВІШОЇ ЦЕРИ і для НОВОРОДКІВ І НЕМОВЛЯТ

приладжене ...

Аптикаря Візля НІЖНЕ МИЛО до лиця і для ДІТЕЙ

Головний продаж Аптека „Під Звіздою" на Мійському! вежі!

Перемишль

Шукаєте мешкання?

Найдете його і буде воно Вам зовсім відповідати, якщо дасьте оголошення до „Діла".

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА світової марки

Б. СОММЕРФЕЛЬД

Експорт: до Англії, (Виміняг & Sons-London) Америки, Франції, Голяндії, Палестини, Швеції, Цейльону і т. д.

виключне заступництво:

С. Новацький

Львів, вул. Пілсудського ч. 17.

Купуйте тільки знані добрі **ГОЛЮБСЬКІ ДЕЛІКАТЕСОВІ СИРИ**

ЕМЕНТАЛЬСЬКІ лагідні в смаку, **ТИЛЬЖИЦЬКІ** пікантні в смаку, **КМИНКОВІ** служать доброму травленню, **САРДЕЛЕВІ** побуджують апетит з назвою „РОТР", бо це товар пожиний і дешевий. Вистерігайтесь фальсифікатів. Домагайтеся всюди, замовляйте у фірмі „ROTR", Golub, Pomorze.

ПАРАСОЛІ городові жіночі, мужеські і дитячі **же даром** з найтривкіших тканин і найновіших взорів — поручає першорядна вирібня парасолів **„СІКО"** віддавна відома фірма ЗІХЕР і КОРНЕТ, Львів, Легіонів 29 — в пасажі, приміщ. зараз біля „Орбісу" — всякі направи і покриття виконує прецизійно на місці задурно. — Увага на властиву фірму і число дому. 10-

Найдешевші меблі в українській кооперативі **АРХО**

Львів, Корняктів 1. Тел.: 272-14

„ВОДОТЯГИ"

Бюро технічне і підприємство для інсталяцій водотягових, санітарної техніки та огрівання.

Львів, вул. Пелчинська 22, тел. 23-96
Станиславів, 3-го Мая 12.

КІР

Львів, Уейського 6
Тел. 280-86.
Станиславів, 3-го Мая 4.

ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ

ВАШЕ ОЧКО
ГАЛИЦЬКА 1, РІГ РИНКУ

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . . зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винайм і т. п. . . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. ...
Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. ...
Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. ...
Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. ...

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок ...